

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาบทนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็น การตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1, 2 และ 3 คือ ประวัติความเป็นมาของฟ้อนดาบ รูปแบบการแสดงและ องค์ประกอบการฟ้อนดาบ และบทบาทหน้าที่ของฟ้อนดาบที่มีต่อชุมชน ผลการศึกษามีดังนี้

4.1 ประวัติความเป็นมาของฟ้อนดาบ

ดาบเป็นอาวุธคู่กายของชายไทยแต่โบราณมีไว้สำหรับป้องกันตัวและใช้ในการออกศึกยาม บ้านเมืองเกิดสงครามเป็นวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวของผู้ชาย ต่อมามีการพัฒนาเป็นศิลปะการแสดง ที่ผสมผสานความอ่อนช้อยและความแข็งแกร่งเข้าด้วยกัน เรียกว่า ฟ้อนดาบ เป็นศิลปะการฟ้อน ประเภทอาวุธ ศิลปะการแสดงฟ้อนดาบจะฟ้อนเพื่อต้อนรับผู้ที่มาร่วมทำบุญและฟ้อนเพื่อให้เกิด ความครึกครื้นรื่นเริงในประเพณีงานบุญต่างๆ ซึ่งครูฟ้อนดาบแต่ละท่านจะมีลีลาการฟ้อนที่ แตกต่างกัน ฟ้อนดาบของคณะเยาวชนพุทธศาสน์วัดท่าทุ่ม ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

“เจิง” เป็นศิลปะการป้องกันตัว และศิลปะการต่อสู้ของชาวล้านนาที่แสดงชั้นเชิงลีลาอัน งดงามยิ่ง องค์ความรู้ด้านศิลปะการแสดง “เจิง” ของนายมานพ ยาระณะ ได้สืบทอดมาจากครูคำ ขุนพรหม ครูคนนี้ นามสกุลเดิม คือ คำพรหม อยู่บ้านสันป่าข่อย ต่อมาได้เข้าไปถ่ายทอดความรู้ เรื่องเจิงมวย เจิงหอกและเจิงดาบ ในวังเจ้านายฝ่ายเหนือ ชาวบ้านให้ชานานนามท่านว่า ครูคำ ขุน พรหม บุคลิกภาพของท่านเป็นคนสุขุม เยือกเย็น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมื่ออายุมากออกจากวัง กลับมาอยู่บ้านที่บ้านสันป่าข่อย ชาวบ้านที่อยู่ละแวกใกล้เคียงก็มักจะเดินทางเข้าไปท่านเพื่อฝาก ตัวเป็นลูกศิษย์เล่าเรียนวิชาความรู้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เจิงมวย เจิงหอก และเจิงดาบ ซึ่งมี กระบวนการทำที่สง่างาม ทั้งกระบวนการรุก กระบวนรับ และวิธีการอ่านจิตใจคู่ต่อสู้ องค์ความรู้ด้าน ศิลปะการแสดง “เจิง” ของศิลปินแห่งชาติ นายมานพ ยาระณะ ที่ได้สืบทอดมาจาก ครูคำ ขุนพรหม และได้ถ่ายทอดให้ลูกศิษย์จนถึงปัจจุบัน

4.2 แนวคิดการประดิษฐ์ฟ้อนดาบ

ดาบหรือการฟ้อนดาบมาจาก “เจิง” หรือ “เชิง” ที่เป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในสมัยโบราณของคนทางภาคเหนือ แสดงที่แสดงให้เห็นกระบวนการป้องกันตัวและกระบวนการต่อสู้ด้วยดาบ เจิงมือเปล่า หรือบางครั้งก็เรียก เจิงมวย กระบวนท่าต่างๆ ของเจิง เรียกว่าแม่ เช่น แม่บิดบัวบาน แม่เกี่ยวเกล้า แม่ลวดศอก แม่บูชาตะวัน ฯลฯ กระบวนท่าเหล่านี้สามารถแสดงท่าได้ทั้ง 8 ทิศ อันหมายถึง การบูชาเทวดาทิ้งแปด กระบวนท่าของเจิงนี้อาจมีการคิดประดิษฐ์ดัดแปลงให้แตกต่างกันไปบ้างตามแต่ความคิดของพ่อครูในแต่ละสำนัก และทุกประการท่าใช้ได้ทั้ง กระบวนท่ารุก และ รับ กระบวนท่าในแต่ละแม่จะจบด้วยท่า “ติดกะ” และท่า “โหยงเหยง” ซึ่ง “ติดกะ” มีความหมายว่าพร้อมแล้ว และ “โหยงเหยง” เป็นท่าที่แสดงการหมัดขุมเจิง พร้อมจะเข้า กระบวนท่าในแม่ต่อไป พ่อครูเจิงทั้งหลายจะบอกว่าให้ “ตาดู หูฟัง” เป็นการใช้สติ ปัญญา สมาธิ ให้มีสติ เมื่อคู่ต่อสู้รุกมาในกระบวนท่าใด เราก็สามารถถอยออกกระบวนรับได้อย่างทันที่และในขณะเดียวกันก็เปลี่ยนจากกระบวนรับเป็นกระบวนรุกได้ การแสดงเจิงมือเปล่าจะแสดงกระบวนท่าใดก่อน – หลังก็ได้ เป็นอิสระของผู้แสดง ทั้งนี้จะต้องแสดงให้สอดคล้องประสานกลมกลืนกันไป ผู้ที่ฝึกหัดเจิง จะต้องประพฤติ ปฏิบัติตนดี ไม่อวดตัว ไม่คิดข่มเหงทำร้ายผู้อื่นเพราะเจิงเป็นทั้งศิลปะการป้องกันตัว และศิลปะการต่อสู้ของลูกผู้ชายที่จะต้องมีความเป็นสุภาพบุรุษ การฝึกหัดเจิงมือเปล่าจนชำนาญ จะเป็นฐานอันสำคัญในการฝึกหัดเจิงอาวุธต่อไป ต้นเจิง เป็นส่วนเริ่มต้นของการฝึกหัดเจิง เพื่อให้ผู้ฝึกมีความเข้าใจ ในเรื่องการใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายให้ถูกต้อง กายาง ขุม การย่อตัว การขยับรอบตัว การหมุนตัวแปดทิศ การนั่งแป้ การเตรียมพร้อม (ติดกะ กวางเหลี่ยม โหยงเหยง) การป้องกันตัวในท่านั่ง เจิงเป็นส่วนหนึ่งของการไหว้ครู ก่อนการแสดงเจิงต่างๆ เจิงประกอบด้วย การตบมะผาบ การขอพรแม่ธรณี การเขยาะกำ(กากระโหยง) การปัดสิ่งชั่วร้ายหรือสิ่งอัปมงคลทั้งหลายให้ออกไปไกลตัว การอ้อนวอนเทพยดาทั้งหลายให้ช่วยอำนวยพร (พ่อครูมานพ ยาระณะเรียกการวานอินทร์ วานพรหมขอให้นุกูญที่เกิดจากการแสดงนี้ไปถึงสรวงสวรรค์เบื้องบน และได้บาดาลในเบื้องล่าง) ฟ้อนยุ่ม สาวไหมแมงบั้ง (บั้งเป็นภาษาล้านนา หมายถึงตัวไหมก่อนจะเข้าดักดักและเจริญเป็นผีเสื้อ)

4.2.1 เจิงมือเปล่า

เจิงมือเปล่า เจิงมือเปล่า หรือบางครั้งก็เรียก เจิงมวย นี้ นายมานพ ยาระณะ ได้อธิบายหลักการโดยรวมไว้ดังนี้

1) ภาระบวท่าต่างๆ ของเจิง เรียกว่าแม่ เช่น แม่บิดบัวบาน แม่เกี่ยวเกล้า แม่ ลวดศอก แม่บูชาตะวัน ฯลฯ ภาระบวท่าเหล่านี้สามารถแสดงท่าได้ทั้ง 8 ทิศ อันหมายถึงการบูชา เทวดาทิ้งแปด ภาระบวการท่าของเจิงนี้อาจมีการคิดประดิษฐ์ดัดแปลงให้แตกต่างกันไปบ้าง ตามแต่ความคิดของพ่อครูในแต่ละสำนัก และทุกประการทำให้ได้ทั้งภาระบวการรุก และ รับ

2) ภาระบวท่าในแต่ละแม่จะจบด้วยท่า “ติดกะ” และท่า “โหยงเหยง” ซึ่ง “ติดกะ” มีความหมายว่าพร้อมแล้ว และ “โหยงเหยง” เป็นท่าที่แสดงการหมุดขุมเจิง พร้อมจะเข้าภาระบว ท่าในแม่ต่อไป พ่อครูเจิงทั้งหลายจะบอกทำให้ “ตา ดู หู ฟัง” เป็นการใช้สติ ปัญญา สมาธิ ให้มุ่งคง เมื่อคู่ต่อสู้รุกมาในภาระบวการใด เราก็สามารถออกภาระบวรับได้อย่างทันท่วงทีและใน ขณะเดียวกันก็เปลี่ยนจากภาระบวรับเป็นภาระบวรุกได้

3) การแสดงเจิงมือเปล่าจะแสดงภาระบวท่าใดก่อน - หลังก็ได้ เป็นอิสระของผู้ แสดงทั้งนี้จะต้องแสดงให้สอดคล้องประสานกลมกลืนกันไป

4) ผู้ที่ฝึกหัดเจิง จะต้องประพฤติ ปฏิบัติตนดี ไม่อวดดี ไม่คิดข่มเหงทำร้ายผู้อื่น เพราะเจิงเป็นทั้งศิลปะการป้องกันตัว และศิลปะการต่อสู้ของลูกผู้ชายที่จะต้องมีความเป็น สุภาพบุรุษ

5) การฝึกหัดเจิงมือเปล่าจนชำนาญ จะเป็นฐานอันสำคัญในการฝึกหัดเจิงอาวุธ ต่อไป

องค์ความรู้เจิงมือเปล่าของพ่อครูมานพ ยาระณะ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย

1 ต้นเจิง เป็นส่วนเริ่มต้นของการฝึกหัดเจิง เพื่อนำให้ผู้ฝึกมีความเข้าใจ ในเรื่องการใช้ อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายให้ถูกต้อง กาย่างขุม การย่อตัว การขยับรอบตัว การหมุนตัวแปดทิศ การนั่งแป้ การเตรียมพร้อม (ติดกะ กวางเหลี่ยม โหยงเหยง) การป้องกันตัวในท่านี้

2. เจิงที่เป็นส่วนหนึ่งขอการไหว้ครู ก่อนการแสดงเจิงต่างๆ และกลองพื้นบ้านล้านนา(ใน ภาระบวการแสดงกลอง เรียกการไหว้ครูนำ การอ่อนหน้ากลอง) เจิงส่วนนี้ประกอบด้วย การตบมะ ผาบ การขอพรแม่ธรณี การเขยาะกำ(กากระโหยง) การปัดสิ่งชั่วร้ายหรือสิ่งอัมแมงคลทั้งหลายให้ ออกไปไกลตัว การอ่อนวอนเทพดาทั้งหลายให้ช่วยอำนาจพร (นายมานพ ยาระณะเรียกการวาน อินทร์ วานพรหมขอให้บุญที่เกิดจากการแสดงนี้ไปถึงสวรรค์เบื้องบน และได้บาดาลในเบื้อง

ล่าง) ฟ้อนยุ่ม สาวไหมแมงบัง (บังเป็นภาษาล้านนา หมายถึงตัวไหม ก่อนจะเข้าดักแดดและเจริญ เป็นผีเสื้อ)

3. แม่เจิง ได้แก่ แม่บิดบัวบาน สางหลวงหรือสางวงเกียน แม่เกี่ยวเกล้า แม่หลดศอก แม่ปรมะ แม่ทานเจิง แม่บูชาตะวัน แม่ธรณีรัตตม แม่หมองมุงเมือง แม่เก้าขุนหลวง แม่สืบเอ็ดขุมลา แม่ต่างเจิง แม่ออกวงเกียน

4. แม่เจิงที่เลียนแบบมาจากท่าการต่อสู้ของสรรพสัตว์นานาชาติ ได้แก่ แม่เขยอก่า (กา กระโหย่ง ในตำนานธรรมแม่กาเผือก) แม่เสื่อลากหาง แม่แมงม้าหางอน (ตักแตนตำข้าวแม่โขง ชีระวังภัย แม่มิ่งสวระวังฝูง แม่หมาตีหมาเยี้ยว เขยาะก่าหางยุง

5. แม่ป๊อด คือไม้ตายที่เป็นแม่ท่าพิเศษนอกเหนือจากแม่ท่าหลัก ในแต่ละสำนักมีท่าแม่ป๊อดที่แตกต่างกันออกไป และครูจะพิจารณาสอนไว้เป็นอาวุธลับให้แก่ศิษย์ที่เห็นมีความชำนาญในเจิงต่างๆและเป็นผู้มีคุณธรรมเท่านั้น แม่ป๊อดของนายมานพ ยาระณะ ได้แก่

5.1 จุ้น การโต้ตอบอย่างรุนแรง โดยใช้จุกเท้า หรือสันเท้ากระแทกเข้าไปในจุดตายตามร่างกายของคู่ต่อสู้

5.2 เลี่ยม การใช้ศอกซึ่งเป็นอวัยวะที่แข็ง แหวม(เลี่ยม) กระแทกเข้าหาคู่ต่อสู้ในลักษณะต่างๆ

5.3 มุ่ม การตีเข้า

5.4 หลู้ หรือหลู้ การโอบอุ้มผ่อนตามเพื่อลดแรงปะทะจากคู่ต่อสู้

5.5 หน้าสั้น การใช้ศอกในระยะสั้น

5.5 มน การวนไปตามอาวุธของคู่ต่อสู้ เป็นการหลบหลีก ให้นักเป็นเบา เบาเป็นบาง หรือไม่โดน

5.6 เจ การสวนทิศทางของอาวุธคู่ต่อสู้เป็นการหลบในลักษณะเบี่ยงตัว

5.7 เจียงปลาตุก หรือเหน็บสะเบน การใช้ศอกรับของคู่ต่อสู้

4.2.2 เจิงดาบ

เจิงดาบหรือการฟ้อนดาบ เป็นศิลปะการแสดงที่แสดงให้เห็นกระบวนการป้องกันตัวและกระบวนการต่อสู้ด้วยดาบ กระบวนการท่าของเจิงนี้อาจมีการคิดประดิษฐ์ดัดแปลงให้แตกต่างกันไปบ้างตามแต่ความคิดของพ่อครูในแต่ละสำนัก การฟ้อนดาบของพ่อครูมานพนั้นเป็นการฟ้อน

ดาบที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์และระลึกถึงคุณของครูบาอาจารย์ ซึ่งสังเกตได้จากชื่อท่าและความหมายของแต่ละท่า

4.2.3 เจิงหอก

การนำเอาหอกมาใช้ในการต่อสู้ด้วยชั้นเชิงลีลาตามกระบวนท่าของ เจิง

4.2.4 เจิงไม้ค้อน

ไม้ค้อน คือ ไม้ที่ทำจากไม้ไผ่ที่ข้างในตัน มีความยาวประมาณ 1.5 เมตร เป็นอาวุธของคนภาคเหนือในสมัยโบราณ เวลาไปทุ่งนาหรือป่า เพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ต่างๆ ดังนั้น เจิงไม้ค้อน ก็คือการนำเอาไม้ค้อนใช้ในการต่อสู้ด้วยชั้นเชิงลีลาตามกระบวนท่าของ เจิง

4.2.5 เจิงหลาว

หลาว(ในล้านนาเรียกว่า หลาวตน) คือ ไม้ที่ทำจากไม้ไผ่รวกดำ มีความยาวประมาณ 3.5 เมตร ปลายทั้งสองข้างแหลม ในสมัยโบราณใช้หาบข้าวหรือหาบฟาง สามารถใช้เป็นอาวุธได้ในยามคับขัน ไว้ใช้ต่อสู้กับโจร หรือสัตว์ต่างๆ ดังนั้น เจิงหลาว ก็คือการนำเอาหลาวใช้ในการต่อสู้ด้วยชั้นเชิงลีลาตามกระบวนท่าของ เจิง

4.3 การถ่ายทอด

การถ่ายทอดทำพ็อนดาบสู่คณะเยาวชนพุทธศาสน์วัดท่าทุ่ม

ประกอบด้วยสมาชิกคณะเยาวชนพุทธศาสน์วัดท่าทุ่ม ดังนี้

1. เด็กหญิงพรทิพย์	คิดชัย (มินท์)	อายุ 13 ปี
2. เด็กหญิงภัคจิรา	กันทร (หมู่อ้วน)	อายุ 14 ปี
3. เด็กหญิงพัชราพร	แสงใส (ปุ๋เป๋)	อายุ 13 ปี
4. เด็กหญิงปฐมมาวดี	พินป้อ (อาย)	อายุ 14 ปี
5. เด็กหญิงกนิษฐา	พินป้อ (ออย)	อายุ 12 ปี
6. เด็กหญิงกัลยา	คำเทศ (ฝน)	อายุ 13 ปี
7. เด็กหญิงนฤมล	เชื่อนปะ (แห่ม)	อายุ 12 ปี
8. เด็กหญิงกมลวรรณ	สมบัติ (น้ำหวาน)	อายุ 10 ปี
9. เด็กชายวงศกร	สกล (เกมส์)	อายุ 11 ปี
10. เด็กชายวชิระ	ประกิจ (หลุยส์)	อายุ 12 ปี
11. เด็กชายณัฐพงศ์	แสงใส (อาร์ต)	อายุ 12 ปี
12. เด็กชายชินุพงศ์	คำตัน (อาร์ม)	อายุ 10 ปี
13. เด็กชายรัฐภูมิ	คงใหญ่ (ก้อน)	อายุ 12 ปี
14. เด็กชายพงษ์พัฒน์	สกล (ไฟร์)	อายุ 11 ปี
15. เด็กชายธรรมรัตน์	เส็งยม (บอล)	อายุ 14 ปี
16. เด็กชายณรงค์ชัย	เจริญพงศา (ต้า)	อายุ 13 ปี
17. เด็กชายอภิสิทธิ์	แสงวงศ์ (เอฟ)	อายุ 14 ปี
18. นายภานุพงษ์	คิดชัย (ไมค์)	อายุ 18 ปี
19. เด็กชายเดวิซ	คำวัง (บอย)	อายุ 13 ปี
20. นางสาวดาริณี	ปกปิ่น (แป้ง)	อายุ 15 ปี

กระบวนท่าฟ้อนดาบคณะเยาวชนพุทธศาสน์วัดท่าทุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อครู
มานพ ยาระณะ มีดังนี้

1. ท่าฟ้อนสาวไหม
2. ท่าตบมะผาบ (ซ้าย) ท่าตบมะผาบ (ขวา)
3. ท่าฟ้อนยุ่ม

4. ทำผายอก
5. ทำหางยุง
6. ทำบิ๊ดบัวบาน
7. ทำติดกะ
8. ทำเกี่ยวเกล้า
9. ทำลงดาบ
10. ทำออกวงเกวียน
11. ทำสาวเก็ง
12. ทำสาววงเกวียน (สาวหลวง)
13. ทำเขยาะกำ
14. ขอพรจากธรณี
15. ทำปรมะ
16. ทำสีไคลเอว
17. ทำต่างด้าม
18. ทำบุชาตะวัน
19. ทำสีไคล
20. ทำผางประทีป
21. ทำสูนเก้าสูนปาย
22. ทำแสวชูดน้ำ
23. ทำหมอกมุงเมือง
24. ทำต้อยด้าม

4.4 ตารางแสดงความหมายของทำพ็อนดาบ

ทำพ็อนที่	ชื่อของทำพ็อน	ความหมาย
1	ทำพ็อนสาวไหม	เป็นทำที่มาจากตัวหม่อนที่ชักใยไหมพันรอบตัวเพื่อใช้ บังแดด บังลม บังฝน และอันตรายต่างๆ ทำพ็อนสาวไหมจึงหมายถึงการใช้สิ่งๆที่ตนเองมีสร้างเป็นเกราะป้องกันให้ตัวเอง

2	ท่าตบมะผาบ	คือการใช้ฝ่ามือตบไปตามส่วนต่างๆของร่างกายอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดเสียงดัง นำเกรงขาม และเชื่อว่าเป็นการเสกคาถากำกับส่วนต่างๆของร่างกาย เพื่อป้องกันภัยอันตราย จากข้าศึกศัตรู เป็นการข่มขวัญข้าศึกศัตรู
3	ท่าพ็อนยุ่ม	รวบรวมสมาธิก่อนการต่อสู้หรือก่อนการพ็อน
4	ท่าบิ๊ดบัวบาน	การรวบรวม การสำรวจ คุณงามความดี ระลึกครูบาอาจารย์ การบูชาด้วยดอกบัวต่อครู เทวดาและสิ่งศักดิ์
5	เกี่ยวเกล้า	การได้รับปกป้องจากสิ่งชั่วร้าย เป็นท่าที่ป้องกันอาวุธของคู่ต่อสู้ที่มาจากด้านบนศีรษะและบริเวณหน้าอก
6	เขยาะกำ	การระลึกถึงคุณของแม่กาเผือกที่เป็นแม่ของพระพุทธเจ้า 5 พระองค์ (ตำนานธรรมกาเผือก)
7	ขอพรจากธรณี	ขอพรจากแม่พระธรณีได้ภัยต่าง ๆ ให้ไกลตน
8	ท่าสางวงเกวียน(สางหลวง)	การหมุนของล้อเกวียนโดนใช้มือและแขนหมุนวนเป็นวงล้อเพื่อหลอกคู่ต่อสู้ ท่านี่เมื่อใช้กับดาบต้องฝึกให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว รวดเร็ว จะใช้ป้องกันอาวุธได้เกือบทุกชนิด
9	ท่าปรมะ	เป็นการขอพึ่งพระบารมีของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย เป็นการป้องกันอาวุธจากศัตรูในระดับศีรษะและลำตัว
10	ท่าเกิดหาญ	คำว่า “เกิด” ในภาษาเหนือหมายถึง กั้น ขวาง เกิดหาญ จึงหมายถึงการป้องกันโดยกั้นไว้ ขวางไว้อย่างกล้าหาญ

11	ทำต่างด้าม	การเตรียมพร้อมที่จะต่อสู้และป้องกันคู่ต่อสู้
12	ทำแหงวัน(บุชาตะวัน)	บุชาตะวัน หมายถึง การบูชาพระอาทิตย์ เทิดทูนคุณของพระอาทิตย์ที่มีต่อสัตว์โลก
13	ทำสี่ไค	การป้องกันการโจมตีของคู่ต่อสู้ เป็นการใช้คมดาบดูบตามตัวเพื่อข่มขวัญคู่ต่อสู้
14	ทำผางประทีป	ผางประทีป หมายถึง เทียนที่ใช้จุดบูชาพระ การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้คุ้มครองตนเอง
15	ทำสุนเ้าสุนปาย	สุน หมายถึง การสลับสับเปลี่ยน สุนเ้าสุนปาย หมายถึง การสลับสับเปลี่ยนของดาบเพื่อหลอกล่อให้คู่ต่อสู้ไม่รู้ว่าตนจะใช้ชั้นเชิงไหนรับทำเชิงต่อไป
16	ทำแซวชูดน้ำ	เป็นท่าที่ใช้ความเร็วในการโจมตีคู่ต่อสู้ เปรียบกับนกที่บินโฉบลงมากินปลาในน้ำอย่างรวดเร็ว
17	ทำหมอกมุงเมือง	ท่าที่ใช้ในการป้องกันตัวเองจากทุกด้าน เปรียบเทียบกับหมอกที่ปกคลุม
18	ทำต๋อยด้าม	การตรวจสอบสภาพความพร้อมของดาบก่อนที่จะใช้ต่อสู้

4.5 การแสดงฟ้อนดาบ

4.5.1 การแต่งกายของผู้แสดงฟ้อนดาบ

ลักษณะการแต่งกายฟ้อนดาบของกลุ่มเยาวชนชนพุทธศาสน์วัดท่าทุ่ม

ผู้ฟ้อนจะแต่งกายแบบพื้นเมืองเหนือ แต่งกายด้วย เสื้อคอกลมแขนยาวหรือแขนสั้น สีอะไรก็ได้แล้วแต่การเลือกใช้ให้เหมาะสมกับการแสดงนั้นๆ มีกระดุมผ้าที่หน้าอก 5 เม็ด กางเกง สะดอ สีขาว ชายยาว ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การแต่งกาย
ที่มา : วราภรณ์ หมดดี

4.5.2 อุปกรณ์การแสดง

การแสดงฟ้อนดาบผู้แสดงจะต้องใช้อุปกรณ์ในการแสดงตลอดเวลาการแสดง อุปกรณ์ในการแสดงเป็นส่วนหนึ่งของการฟ้อนรำและเป็นการกำหนดรูปแบบของการฟ้อนรำ ดังนั้นอุปกรณ์การแสดงจึงนับว่าเป็นตัวกำหนดของการแสดง ซึ่งอุปกรณ์การแสดงฟ้อนดาบจึงแบ่งตามลักษณะ

ของการใช้สอย การแสดงฟ้อนดาบนั้นอยู่ในประเภทอาวุธ ซึ่งเป็นเครื่องประหัตประหารศรัตรูแต่ใน การแสดงใช้อาวุธเทียมซึ่งมีน้ำหนักเบา ใช้ในการรำรำได้สะดวกปลอดภัย อาวุธแบ่งได้หลาย ประเภทแต่การแสดงฟ้อนดาบนั้นใช้ประเภทอาวุธสองมือ คือ ดาบคู่

ดาบ จะประกอบด้วย ฝักดาบ ด้ามดาบ เหล็กดาบ ตัวดาบ ปลายดาบ เชือกดาบหรือ สายดาบ ฝักดาบ คือ เครื่องที่ใช้ห่อหุ้มตัวดาบเพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อการพกพา ฝักดาบเป็นที่ ผูกยึดกับสายดาบ ฝักดาบทำด้วยไม้สองชิ้น ที่มีลักษณะและขนาดความกว้างไล่เลียกับความ กว้างของตัวดาบ นิยมใช้ไม้ที่มีน้ำหนักเบา เหนียวและคงรูป

ด้ามดาบ คือ ส่วนที่กั้นดาบฝังลงไปยึดแน่นและใช้เป็นที่จับเพื่อใช้งาน

เหล็กดาบ คือ เหล็กที่ใช้ทำดาบต้องเป็นเหล็กเนื้อดีมีความแข็งและเหนียว

ตัวดาบ คือ ตัวดาบหรือใบดาบมีความยาวประมาณหนึ่งศอกถึงสองศอก หรืออาจยาว กว่านี้ส่วนความกว้างของดาบแต่ละเล่มจะขึ้นอยู่กับลักษณะของปลายดาบ

ปลายดาบ คือ ลักษณะของปลายดาบแต่ละแบบเป็นการกำหนดการเรียกขานชื่อดาบ นั้นๆ ด้วย เช่น ดาบปลายว้าย ดาบปลายบัว เป็นต้น เชือกดาบหรือสายดาบ มีความสำคัญต่อ การพกพาดาบไปยังที่ต่าง ๆ ได้โดยสะดวกเชือกดาบมีหลายขนาดและหลายสีเป็นต้น

ภาพที่ 3 ดาบ

ที่มา : วราภรณ์ หมดดี

4.5.3 เครื่องดนตรีประกอบการฟ้อนดาบ

เครื่องดนตรีที่ใช้ในการประกอบการแสดงฟ้อนดาบ ได้แก่ ฉาบ ฉิ่ง กลองชัยยะมงคล ซึ่งบางครั้งอาจใช้กลองปู้แจ้ก็ได้ โอกาสในการแสดงของคณะเยาวชนพุทธศาสนานักทำฟุ่ม คือ เล่นเฉพาะในงานวัด เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ไม่นิยมเล่นในงานรื่นเริง

ภาพที่ 4 ฉาบ

ที่มา : วราภรณ์ หมดดี

ฉาบ ฉาบเป็นเครื่องดนตรีประเภทตี ทำด้วยโลหะคล้ายฉิ่ง แต่หล่อให้บางกว่า ตอนกลางเป็นปุ่มกลม ขนาดวางมือได้ ขอบนอกแบนราบโดยรอบเจาะรูตรงกลางสำหรับร้อยเชือก ฉาบมี 2 ชนิดคือฉาบเล็ก และ ฉาบใหญ่ ฉาบเล็กมีขนาด เวลาบรรเลงใช้ 2 ฝ่ามาตีกระทบกันให้เกิดเสียงตามจังหวะ เมื่อฉาบทั้งสองข้างกระทบกันขณะตีประกบกันก็ จะเกิดเสียง ฉาบ แต่ถ้าตีแล้วเปิดเสียงก็ได้ยินเป็น แฉ่ง แฉ่ง แฉ่ง เป็นต้น

ภาพที่ 5 โหม่ง

ที่มา : วราภรณ์ หมดดี

โหม่ง ใช้ตีประกอบจังหวะโดยเป็นจังหวะหลักเสียงโหม่งแต่ละใบจะใช้เสียง “โด” หรือเสียง “ซอล” โหม่งมีลักษณะแบบเรียบตรงกลางนูน มีขอบนอกหักมุมตรงขอบจะเจาะรู 2 รู ร้อยเชือกไว้ เพื่อสะดวกในการตี

ภาพที่ 6 กลองไชยมงคล
ที่มา : วราภรณ์ หมดดี

กลองไชยมงคล

จากคำบอกเล่าของพ่อครูมานพ ยาระณะ กลองไชยมงคล หมายถึง กลองพื้นเมืองดั้งเดิมของล้านนาไทย ซึ่งภาคเหนือเรียกว่า “กลองจัย” มีกลองใหญ่ 1 ลูก เรียกว่า “แม่กลอง” กลองใบเล็ก 3 เรียกว่า “ลูกตูป”

ภาพที่ 7 อุปกรณ์ที่ใช้ในการตีกลองไชยมงคล

มาจาก <http://bansanpakoy.blogspot.com/> วันที่ 6 เมษายน 2556

อุปกรณ์ที่ใช้ในการตีกลอง มีดังนี้

- 1.ไม้แจ่ม ทำด้วยไม้ไผ่ ขนาด 1-2 ฟุต ลักษณะแบน ด้านหนึ่งผ่าเป็นเส้นๆ
- 2.ไม้ค้อนทำด้วยไม้ไผ่พันด้วยผ้าที่ปลายไม้
- 3.ฉาบ 1 คู่
- 4.ส้อง 9 ใบ

การใช้งาน

ในอดีตกองไชยมงคลมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนเมืองอย่างยิ่ง โดยใช้ตีดังนี้

- 1.ใช้ตีบอกเป็นอาณัติสัญญาณ เช่นการประชุม มีเหตุร้ายเกิดขึ้น เป็นต้น
- 2.ตีในการทำศึกสงครามเพื่อให้ขวัญกำลังใจแก่ทหาร
- 3.ตีเป็นพุทธบูชา ก่อนวันพระ หรือในวันพระ หรืองานทำบุญ เช่น สลากภัตต์ เป็นต้น

จังหวะและท่วงทำนองที่ใช้ตี ดังนี้

1.จังหวะปฐจาธรรม ใช้ตีในงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของพุทธศาสนา เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

2.จังหวะฝนแสนห่า ใช้ตีในงานประเพณีของพุทธศาสนาและในคราวที่บ้านเมืองประสบภัยแล้งฝนไม่ตกตามฤดูกาล เช่น งานเทศนาธรรมปล้ำจ้อน งานแห่พระพุทธรูปสังขารงานประเพณีสงกรานต์ ฯลฯ เป็นต้น

3.จังหวะที่ใช้ในการทำสงคราม

3.1 เพลงออกศึก ตีเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เหล่าทหาร ให้มีจิตใจเข้มแข็งฮึกเหิมเกิดความกล้าหาญเข้าต่อสู้กับศัตรู ตลอดทั้งเป็นอาณัติสัญญาณการรบในรูปแบบต่าง ๆ ให้เหล่าทหารเข้าใจขณะทำการรบกับข้าศึก

3.2 เพลงชนะศึก ตีเพื่อบอกสัญญาณให้ทราบว่ามีชัยชนะในการรบ อีกทั้งนำมาตีเพื่อเฉลิมฉลองชัยชนะและเพื่อให้เกิดศุริมงคลแก่บ้านเมือง

เพลงที่ใช้ในการประกอบฟ้อนดาบ

ใช้ทำนองออกศึก

เพลงพ็อนดาบ

เครื่องดนตรี	ห้องที่ 1	ห้องที่ 2	ห้องที่ 3	ห้องที่ 4	ห้องที่ 5	ห้องที่ 6	ห้องที่ 7	ห้องที่ 8
โหม่ง	---โยง	---โยง	---โยง	---โยง	---โยง	---โยง	---โยง	---โยง
ฉาบ	----	----	----	--แซแซ	----	--แซแซ	----	--แซแซ
	-อี-เซง	-แต้จ-แซ	-อี-เซง	-แต้จ-แซ	-อี-เซง	-แต้จ-แซ	-อี-เซง	-แต้จ-แซ
	-อี-เซง	-แต้จ-แซ	-อี-เซง	-แต้จ-แซ	-อี-เซง	-แต้จ-แซ	-แต้จ-แซ	-แต้จ-แซ
	----	----	----	----	-แซ-แซ	แซแซแซแซ	แซแซแซแซ	แซแซแซแซ
	แซแซแซ	แซแซแซ	แซแซแซ	แซแซแซ	---	---	-อี-เซง	-แต้จ-แซ
	แซ	แซ	แซ	แซ	---	---	-อี-เซง	-แต้จ-แซ
-อี-เซง	-แต้จ-แซ	----	--แซแซ	--แซแซ	--แซแซ	---	---	
กลอง ไชย มงคล	----	----	----	----	----	----	----	---ต๊ะ
	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	----	----	----
	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะ	----	----	----
	----	----	----	----	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ
	---ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	---ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	---ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ
	---ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	---ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	---ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ
	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ	---ต๊ะ
	ต๊ะต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะต๊ะ	---	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ
ต๊ะต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะต๊ะ	ต๊ะต๊ะต๊ะ	---	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	
---	-ต๊ะ-ต๊ะ	-ต๊ะ-ต๊ะ	--ต๊ะต๊ะ	--ต๊ะต๊ะ	--ต๊ะต๊ะ	---	---	

การบรรเลงเพลงพ็อนดาบนั้นเริ่มจาก โหม่ง จะตีขึ้นมาก่อนเป็นเสียง “โยง” ในลูกตกของทุกห้องจะบรรเลงแบบนี้ไปจนจบเพลง หลังจากที่โหม่งเริ่มบรรเลงได้ 3 ห้องเพลง ฉาบ ก็จะเข้าบรรเลงในห้องที่ 4 ฉาบ โดยใช้รูปแบบ A บรรเลงจำนวน 1 รอบ จากนั้นจะใช้รูปแบบ B ไปเรื่อยๆ และจะมีการตีรูปแบบ C สอดแทรกไปในห้องที่ 7 และ 8 จำนวน 1 บรรทัด แล้วต่อยรูปแบบ D จำนวน 3 รอบ และกลับมาบรรเลงรูปแบบ B และ C เรื่อยๆ จนกระทั่งผู้ที่ตีกลองจะรำจำกรบวนท่าต่างๆ เสร็จ จึงเริ่มตี กลองไชยมงคล ในรูปแบบ F จำนวน 3 รอบ ต่อด้วยรูปแบบ H จำนวน 1 รอบ และ I บรรเลงพร้อมกับฉาบในรูปแบบ D จำนวน 3 รอบ เพื่อให้สัญญาณผู้พ็อนดาบทราบ เมื่อครบ 3 รอบ ผู้พ็อนดาบจึงออกมาพ็อนดาบด้านหน้าวงดนตรี ส่วนฉาบจะกลับไปใช้

รูปแบบ B และ C สลับกันไป กลองก็เปลี่ยนเป็นรูปแบบ H บรรเลงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งผู้พองดาบพองครบทุกกระบวนท่า กลองก็จะเปลี่ยนรูปแบบเป็นรูปแบบ I พร้อมกับดาบก็บรรเลงเป็นรูปแบบรูปแบบ D จำนวน 3 รอบ แล้วลงจบด้วยกลองรูปแบบ I พร้อมกับดาบรูปแบบ E

จังหวะและท่วงทำนองเพลงของกลองไชยมงคล

จังหวะและท่วงทำนองเพลงของกลองชัยมงคลมีลีลาที่งดงาม เนื่องจากเป็นการตีในพิธีกรรมทางพุทธศาสนาใช้ตีในงานบุญ งานกุศลทางพุทธศาสนาเพื่อน้อมถวายเป็นพุทธบูชา เช่น งานยกฉัตร งานยกช่อฟ้า งานอบรมสมโภชพระพุทธรูป เป็นต้น โดยมีการตั้งจิตระลึกพระคาถาไปพร้อม ๆ กับจังหวะการตีกลองว่า “อิติปิโส ภควา อรหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชา จรณสัมปันโน สุคติโลกวิทู อนุตตโร ปุริ สทัมมสารถิ สัตถา เทวมนุสฺส สานัง พุทโธ ภควาติ พามาอุกสนทุ”

สำเนียงดนตรีออกรีก

มีเสียงของเครื่องดนตรีพื้นบ้านเมืองเหนือที่บรรเลงผสมผสานกัน เสียงดังกังวานทำให้มีความคึกครื้นอีกเสริม ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการนำมาประกอบกับการพองดาบ

4.5.4 บทบาทและหน้าที่ของเครื่องดนตรีที่ปรากฏในสังคมและวัฒนธรรม

ปัจจุบันกลองชัยมงคลยังมีบทบาทหน้าที่ใช้ตีในงานบุญทางพุทธศาสนาอยู่ และมีการสืบทอดแพร่หลายอยู่ตามวัดต่างๆ เช่น วัดสวนดอก วัดศรีประดิษฐ์ วัดกิ้วแล วัดชัยสถาน (ป่าเสร์้าน้อย) วัดท่าพุ่ม เป็นต้น ส่วนมาแต่ละวัดในด้านนามักจะมีกลองบูชาซึ่งพัฒนากมาจากกลองชัยมงคลประดิษฐานและใช้ตีอย่างแพร่หลายอยู่แล้ว โดยถือว่ากลองชัยมงคลเป็นมรดกคู่กับแผ่นดินล้านนาที่ทรงคุณค่า บ่งบอกประวัติศาสตร์ความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น เป็นมรดกของแผ่นดินที่ไม่มีใครคนใดคนหนึ่งเป็นเจ้าของ ชาวล้านนาทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น แต่อย่างไรก็ดีนักดนตรีรุ่นเยาว์ก็ได้มีการเรียนการตีกลองชัยมงคลและรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มผู้ศึกษาตามสถานศึกษา วัด โดยมีครูผู้ฝึกซ้อมและเริ่มนำสู่การแสดงทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด รวมทั้งถ่ายทอดไปยังโรงเรียนวัดที่ต้องการที่เรียนด้วย ซึ่งทำให้ศิลปะการแสดงประเภทกลองชัยมงคลเริ่มเป็นที่รู้จักและแพร่หลายต่อไป

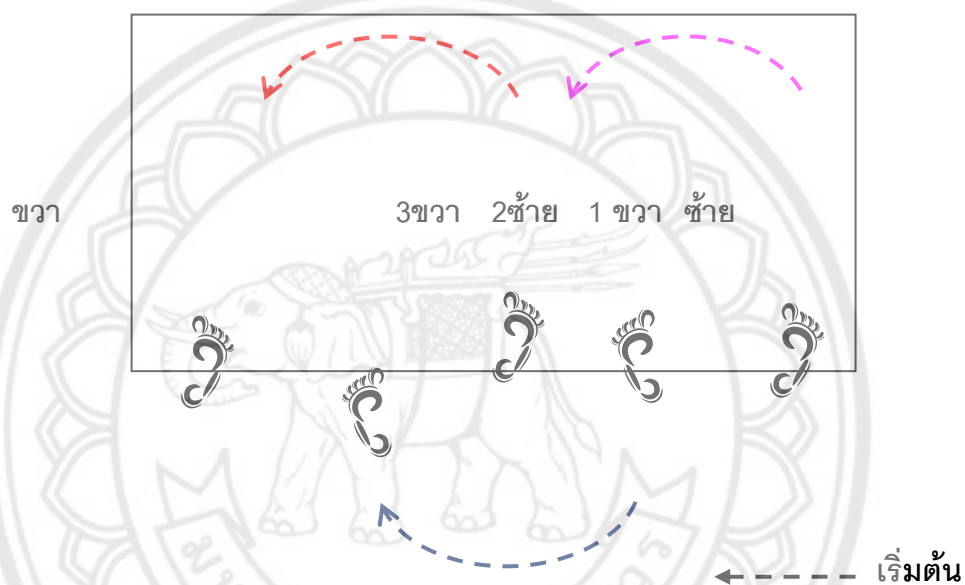
4.5.5 การแสดงนาฏศิลป์สามารถจำแนกให้เห็นลักษณะเด่นได้ 5 แนว ดังนี้

1) การจำแนกตามองค์ประกอบการแสดง

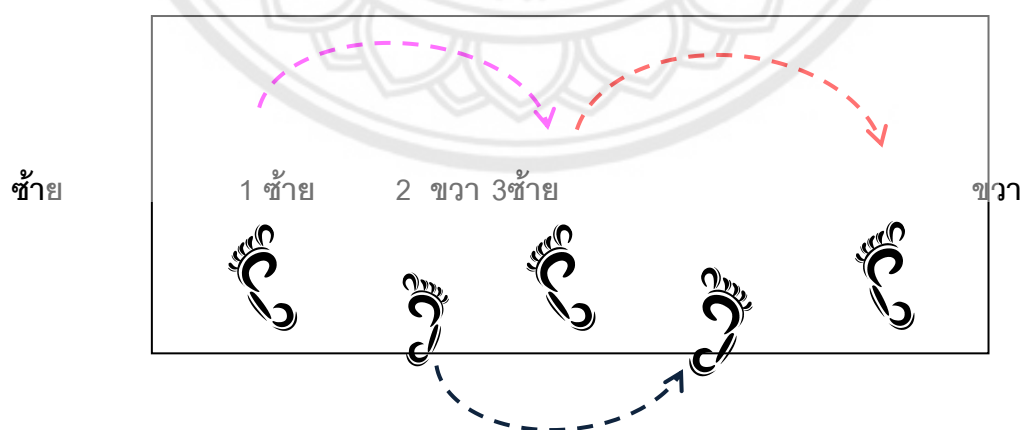
จากการศึกษาฟ้อนดาบ ผู้ศึกษาพบว่ากระบวนท่ารำมีทั้งหมด 24 ท่า สามารถวิเคราะห์แยกแยะท่ารำต่าง ๆ และอธิบายตามรูปแบบของการย่างขุม กระบวนท่ารำต่างๆ ของตารางได้ดังนี้

รูปแบบท่าย่างสามขุม

ท่าย่างสามขุมซ้าย

ท่าย่างสามขุมขวา

อยู่ในท่าที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไขว้เท้าขวาเป็นท่าที่ 2 ก้าวเท้าขวาไปทางขวาเป็นท่าที่ 3 ก้าวเท้าขวาไขว้เท้าซ้ายเป็นท่าที่ 4

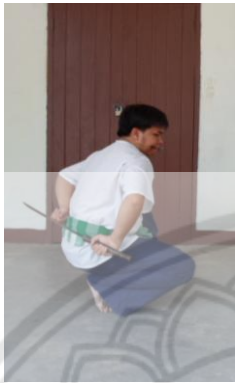

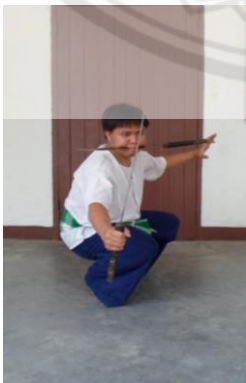
ตารางที่ 1 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่าเชื่อม	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
1	 <p>ท่าติดกะ (ท่าเชื่อมที่1)</p>	<p>เท้าเหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้าระดับเอว ให้ตรงกลางดาบแตะกัน ให้อยู่ในลักษณะไขว้กัน</p>	<p>ท่าติดกะเป็นท่าเชื่อม ก่อนที่จะขึ้นกระบวนท่าต่างๆ ถ้าในการอธิบายท่ารำ เขียนว่าติดกะให้ปฏิบัติเหมือนภาพที่ 1</p>
2	 <p>ท่าเกี่ยวเกล้า (ซ้าย)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนซ้ายขึ้นเหนือศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลง กางแขนขวาออกข้าง ลำตัวเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลง</p>	<p>เป็นท่าเริ่มต้นของท่าหลัก</p>

ตารางที่ 2 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่าเชื่อม	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
3	 <p>ท่าเกี่ยวเกล้า (ขวา)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลง ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้าระดับเอว หายมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ลง</p>	
4	 <p>ท่าสี่โคลเอว</p>	<p>(ท่าท่าเกี่ยวเกล้า) มือซ้ายอยู่ในลักษณะเดิม มือขวายกขึ้นเหนือศีรษะ หน้ามองตรง</p>	<p>ในท่าสี่โคลเอว เป็นกระบวนท่าชุด เริ่มตั้งแต่ท่าเชื่อมภาพที่ 4 ไปจนถึง ท่าที่ 13 แล้วทำท่าติดกะดังภาพที่ 1 ของท่าเชื่อม</p>
5	 <p>ท่าสี่โคลเอว</p>	<p>เท้าอยู่ในลักษณะเดิม มือซ้ายอยู่ที่เดิม มือขวายกดาบขึ้นไปปากดาบตรงสันของดาบ หน้ามองตรง</p>	

ตารางที่ 3 : ตารางท่าพือนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่าเชื่อม	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
6	 <p data-bbox="523 869 662 904">ท่าสี่โคลเอว</p>	<p data-bbox="810 421 1206 591">นั่งลงเหมือนเดิมปากดาบมือซ้าย กำมือหลวมๆ ไว้ข้างหลัง มือขวา ถือดาบสี่ที่เอว</p>	
7	 <p data-bbox="523 1375 662 1411">ท่าสี่โคลเอว</p>	<p data-bbox="810 943 1206 1093">เท้าอยู่ในลักษณะเดิม มือซ้ายอยู่ ข้างลำตัว มือขวาค่อยๆ เลื่อนดาบ มาข้างหน้าตัวเอง</p>	
8	 <p data-bbox="523 1868 662 1904">ท่าเขยาะกำ</p>	<p data-bbox="810 1440 1206 1675">นั่งท่าเดิม ปากยังคาบดาบอยู่ มือ ซ้ายยื่นแขนออกไปด้านข้างลำตัว มือขวายื่นแขนมาด้านหน้าตัวเอง ถือดาบตั้งปลายดาบขึ้นข้างบน</p>	

ตารางที่ 4 : ตารางท่าพื้ดดาบ

ภาพที่	ชื่อท่าเชื่อม	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
9	 <p data-bbox="448 857 730 891">ท่าเขยาะกำหน้าสั้นตอก</p>	<p data-bbox="802 421 1208 719">กระโดด(เขยาะกำหน้า) มา ข้างหน้า 1 ครั้ง แล้วมือซ้ายถือดาบ ระดับหน้าอกคว่ำมือลง มือขวายื่น ออกมาด้านหน้าถือดาบแล้วเอาสัน ดาบตอกลงที่พื้น 1 ครั้ง</p>	
10	 <p data-bbox="496 1361 684 1395">ท่าเขยาะกำหลัง</p>	<p data-bbox="802 929 1208 1081">กระโดดไปข้างหลัง (เขยาะกำหลัง) มือซ้ายอยู่ในลักษณะเดิม มือขวา ดึงเข้ามาแนบข้างลำตัว</p>	
11	 <p data-bbox="443 1859 737 1892">ท่าเขยาะกำหน้าแทงดาบ</p>	<p data-bbox="802 1429 1208 1637">กระโดดไปข้างหน้า (เขยาะกำหน้า) มือซ้ายอยู่ในลักษณะเดิม มือขวา ยื่นแขนไปข้างหน้า แล้วใช้ดาบ แทงไปข้างหน้า</p>	

ตารางที่ 5 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่าเชื่อม	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
12	 <p>ท่าออกวงเวียน</p>	<p>ลุกขึ้น หมุนรอบตัวเองแล้วหันมา หน้าตรง มือซ้ายลดมือลงมาข้าง ลำตัว มือขวายกขึ้นไปเหนือศีรษะ</p>	
13	 <p>ท่าสาบเก็ง</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสอง ข้างจับดาบ กางแขนทั้งสองข้าง ออกเล็กน้อยระดับเอว คว่ำมือลง ให้ปลายดาบเฉียงลง</p>	

ตารางที่ 6 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
14	 <p>ท่าไหว้ดาบ</p>	<p>ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ย่อตัวลง นั่ง ลงบนส้นเท้าซ้าย เข่าซ้ายลอยเหนือ พื้น ตั้งเข่าขวา พนมมือไหว้พร้อม ก้มศีรษะลงเล็กน้อย</p>	

ตารางที่ 7 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
15	 <p>ท่าสาวไหม (ท่าที่ 1)</p>	<p>นั่งในลักษณะเดิม หันไปด้านข้าง ข้างซ้าย มือซ้ายจับระดับหน้าท้อง มือขวาจับ ข้างลำตัว ม้วนมือสาม ครั้ง</p>	
16	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่1)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า เท้าขวาอยู่ หลัง ยืนแขนทั้งสองข้างไปด้านหลัง แล้วปรบมือ</p>	<p>ท่าตบมะผาบ (ซ้าย)</p>
17	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่2)</p>	<p>เท้าเหมือนเดิม ยืนแขนทั้งสองข้าง ไปทางด้านหน้าระดับอกแล้ว ปรบมือ</p>	

ตารางที่ 8 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
18	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่3)</p>	ยกขาขวาขึ้นระดับเอว ปรบมือได้ขา	
19	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่4)</p>	ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า เท้าขวาอยู่หลัง ยืนแขนทั้งสองข้างขึ้นเหนือศีรษะ แล้วปรบมือ	
20	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่5)</p>	เท้าเหมือนเดิม ยืนแขนซ้ายมาด้านหน้าระดับอกหงายฝ่ามือขึ้น นำหลังมือขวาตบลงบนฝ่ามือซ้าย	

ตารางที่ 9 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
21	 <p>ท่าดบมะผาบ (ท่าที่6)</p>	<p>เท้าเหมือนเดิม หันลำตัวไปทางด้านขวา ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้าระดับอก ฝ่ามือตั้งตรง มือขวาแตะที่อก</p>	
22	 <p>ท่าดบมะผาบ (ท่าที่7)</p>	<p>ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า เท้าขวาอยู่ด้านหลัง หันลำตัวมาทางด้านซ้าย งอแขนขวาเข้าหาลำตัวระดับอก นำฝ่ามือซ้ายแตะที่ข้อศอกขวา</p>	
23	 <p>ท่าดบมะผาบ (ท่าที่8)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า เท้าขวาอยู่ด้านหลัง ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้าระดับอก งอข้อมือเข้าหาลำตัวเล็กน้อย ยื่นแขนขวาไปข้างหน้านำหลังมือขวาตบลงบนฝ่ามือซ้าย</p>	

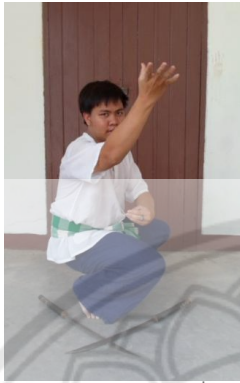
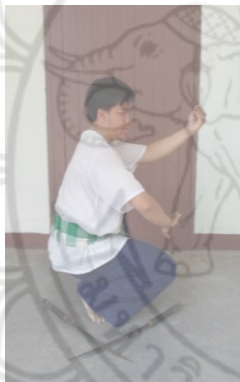

ตารางที่ 10 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
24	 <p data-bbox="464 846 730 891">ท่าตบมะผาบ (ท่าที่ 9)</p>	ยกเข่าขวาขึ้นระดับเอว หงายฝ่ามือทั้งสองข้างขึ้นและลงที่ขาขวา ให้หลังมือขวาทับฝ่ามือซ้าย	
25	 <p data-bbox="464 1346 730 1391">ท่าขอพรแม่พระธรณี</p>	นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าซ้ายแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น เท้าขวาอยู่ด้านหลังแตะพื้น มือซ้ายกำมัดระดับอก ยื่นแขนขวาไปข้างหน้า ให้มือแตะกับพื้น	
26	 <p data-bbox="464 1841 730 1886">ท่าเขยาะกำ (ท่าที่ 1)</p>	ทำนั่งเหมือนเดิมกระโดดถอยหลัง 1 ครั้ง มือทั้งสองข้างกำมัดอยู่ระดับหน้าอก	

ตารางที่ 11 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
27	 <p>ท่าเขยาะกำ (ท่าที่ 2)</p>	<p>ทำนั่งเหมือนเดิม กระโดดไปข้างหน้า มือซ้ายกำหมัดอยู่ในระดับอก ยื่นแขนขวาไปทางด้านหน้าระดับไหล่ปล่อยมือที่กำหมัด ออกเป็นมือแบ ตั้งฝ่ามือขึ้น ให้นิ้วทั้งห้านิ้วห่างกัน</p>	
28	 <p>สาวไหม</p>	<p>นั่งยองๆ ปล่อยให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้นส้นเท้าลอยเหนือพื้น มือซ้ายจับระดับท้อง มือขวาจับข้างลำตัว ม้วนมือ สามครั้ง</p>	
29	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 1)</p>	<p>นั่งในท่าเดิม งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับท้อง หายมือขึ้นงอข้อมือปลายนิ้วทั้งห้านิ้วติดกัน ยกแขนขวาขึ้นให้มืออยู่ในระดับใบหน้า ปลายนิ้วทั้งห้านิ้วติดกัน</p>	<p>หลักในการท่าท่าฟ้อนยุ่ม จะมีหลักในการท่องคือ เข้า สาย บ่าย คำ เย็น</p>

ตารางที่ 12 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
30	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 2)</p>	นั่งในท่าเดิม มือเหมือนท่าที่ 1 แขนซ้ายเหมือนเดิม แขนขวายกขึ้นไป ช้างหน้าเหนือศีรษะ แขนฝ่ามือหงายออก	ท่าเข้า
31	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 3)</p>	นั่งในท่าเดิม แขนซ้ายยกขึ้นไป ช้างหน้า งอข้อมือเข้าหาลำตัว ปลายนิ้วทั้งห้านิ้วติดกัน ลด แขนขวามาระดับหน้าท้องแบมือมือออก หันไปด้านนอกลำตัว	
32	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 4)</p>	นั่งในท่าเดิม แขนซ้ายเหมือนเดิม แขนฝ่ามือออกหงายขึ้น มือขวาอยู่ในท่าเดิม	ท่าสาย

ตารางที่ 13 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
33	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 5)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ปลายเท้าขวาแตะพื้นส้นเท้าลอยเหนือพื้น งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับท้อง หายมือขึ้นงอข้อมือปลายนิ้วทั้งห้า นิ้วติดกัน ยกแขนขวาขึ้นให้มืออยู่ในระดับใบหน้า ปลายนิ้วทั้งห้า นิ้วติดกัน</p>	
34	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 6)</p>	<p>เท้าเหมือนเดิม แขนซ้ายเหมือนเดิม แขนขวายกขึ้นไป ข้างหน้าเหนือศีรษะ แขนฝ่ามือหงายออก</p>	ท่าบ่าย
35	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 7)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ตะแคงเท้าขวา แขนซ้ายยกขึ้นไปข้างหน้า งอข้อมือเข้าหาลำตัว ปลายนิ้วทั้งห้า นิ้วติดกัน ลดแขนขวามาระดับหน้าท้องแบ่มือมือออก หันไปด้านนอก ลำตัว</p>	ท่าบ่าย

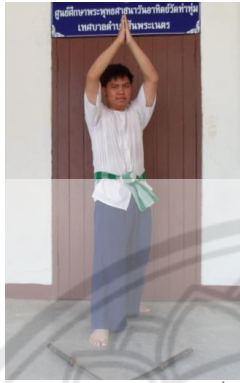

ตารางที่ 14 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
36	 ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 8)	เท้าก้าวเหมือนเดิม แขนซ้าย เหมือนเดิม แขนขวามือออกหงายขึ้น มือขวาอยู่ในท่าเดิม	ท่าบาย
37	 ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 9)	เท้าเหมือนเดิม ยืนแขนซ้ายออกข้าง ลำตัวงอแขน ระดับไหล่ แขนมือ หงายฝ่ามือขึ้น แขนขวายื่นออกข้าง ลำตัว ระดับไหล่ มือแบ ตั้งข้อมือ ขึ้น ปลายนิ้วชี้ขึ้นข้างบน	ท่าเย็น
38	 ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 10)	เท้าเหมือนเดิม แขนซ้ายยื่นไป ข้างหน้าระดับท้อง งอแขนเล็กน้อย แขนมือ หันฝ่ามือออกหักข้อมือ ปลายนิ้วตั้งขึ้น แขนขวาทำเหมือน แขนซ้ายแล้วนำมือขวามาแตะหลัง มือซ้าย	ท่าค้ำ

ตารางที่ 15 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

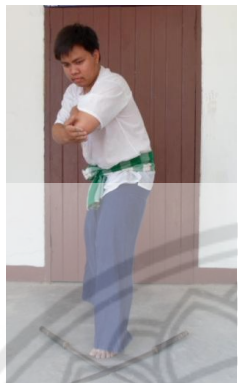

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
39	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่1)</p>	ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า เท้าซ้ายอยู่ด้านหลัง ยื่นแขนทั้งสองข้างไปด้านหลังแล้วปรบมือ	ท่าตบมะผาบ (ขวา)
40	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่2)</p>	เท้าเหมือนเดิม ยื่นแขนทั้งสองข้างไปทางด้านหน้าระดับอกแล้วปรบมือ	
41	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่3)</p>	ยกขาซ้ายขึ้นระดับเอว ปรบมือได้ขา	

ตารางที่ 16 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

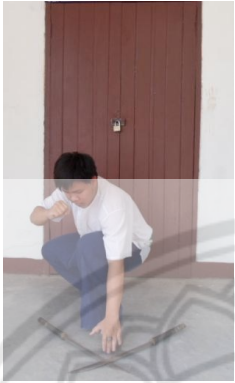
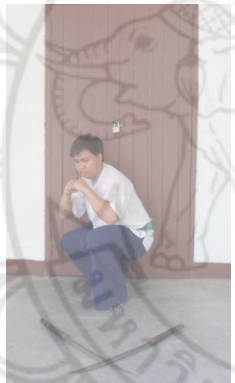

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
42	 ท่าดบมะผาบ (ท่าที่4)	ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า เท้าซ้ายอยู่ด้านหลัง ยื่นแขนทั้งสองข้างขึ้นเหนือศีรษะ แล้วปรบมือ	
43	 ท่าดบมะผาบ (ท่าที่5)	เท้าเหมือเดิม ยื่นแขนขวาไปทางด้านหน้าระดับอกหงายฝ่ามือขึ้น นำหลังมือซ้ายตบลงบนฝ่ามือขวา	
44	 ท่าดบมะผาบ (ท่าที่6)	เท้าเหมือเดิม หันลำตัวไปทางด้านซ้าย ยื่นแขนขวาไปข้างหน้าระดับอก ฝ่ามือตั้งตรง มือซ้ายแตะที่อก	

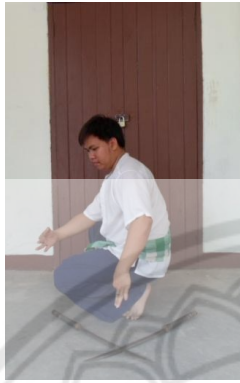

ตารางที่ 17 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
45	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่7)</p>	ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า เท้าขวาอยู่ด้านหลัง หันลำตัวมาทางด้านขวา งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับอก นำฝ่ามือขวาตบที่ข้อศอกซ้าย	
46	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่8)</p>	ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า หันปลายซ้ายขวาออกด้านข้าง ยืนแขนขวาไปข้างหน้าระดับอก งอข้อมือเข้าหาลำตัวเล็กน้อย ยืนแขนซ้ายไปข้างหน้านำหลังมือซ้ายตบลงบนฝ่ามือขวา	
47	 <p>ท่าตบมะผาบ (ท่าที่9)</p>	ยกเข้าซ้ายขึ้นระดับเอว หายฝ่ามือทั้งสองข้างขึ้นตบลงที่ขาซ้าย ให้หลังมือซ้ายทับฝ่ามือขวา	

ตารางที่ 18 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
48	 <p data-bbox="475 846 719 887">ท่าขอพรแม่พระธรณี</p>	<p data-bbox="810 416 1203 689">นั่งยองๆ กระโดดไปข้างหน้า เท้าซ้ายแตะพื้น ให้ปลายเท้าขวาแตะพื้น ลื่นเท้าลอยเหนือพื้น มือขวากำหมัดระดับอก ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้า ให้มือแตะกับพื้น</p>	
49	 <p data-bbox="475 1339 719 1379">ท่าเขยาะกำ (ท่าที่ 1)</p>	<p data-bbox="810 909 1203 1010">กระโดดถอยหลัง นั่งในท่าเดิม มือทั้งสองข้างกำหมัดอยู่ระดับอก</p>	
50	 <p data-bbox="475 1839 719 1879">ท่าเขยาะกำ (ท่าที่ 2)</p>	<p data-bbox="810 1408 1203 1682">กระโดดไปข้างหน้า ทำนั่งเหมือนเดิม มือขวากำหมัดอยู่ในระดับอก ยื่นแขนซ้ายไปทางด้านหน้าระดับไหล่ แขนมือให้นิ้วทั้งห้าห่างกัน หันฝ่ามือออกข้างนอก</p>	

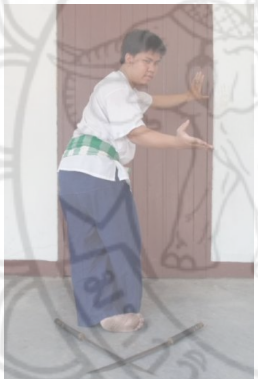
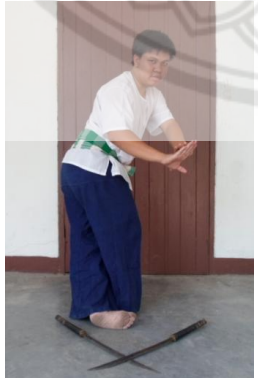
ตารางที่ 19 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
51	 <p>ท่าสาวไหม</p>	<p>นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้นส้นเท้าลอยเหนือพื้น ทำเหมือนภาพที่ 2 และภาพที่3 ทำสาวไหมท่าที่1 และ ท่าที่ 2 แต่ใช้แขนสลับกันกับภาพที่ 2 และภาพที่ 3</p>	
52	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 1)</p>	<p>นั่งในท่าเดิม ยกแขนซ้ายขึ้นให้มืออยู่ในระดับหน้า ปลายนิ้วทั้งห้านิ้วติดกัน งอแขนขวาเข้าหาลำตัว ระดับหน้าท้อง หายมือขึ้น งอข้อมือปลายนิ้วทั้งห้านิ้วติดกัน</p>	
53	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 2)</p>	<p>นั่งในท่าเดิม แขนซ้ายอยู่ระดับเดิม แขนขวามีออกหงายขึ้น มือขวาเหมือนเดิม</p>	

ตารางที่ 20 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
54	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 3)</p>	<p>นั่งในท่าเดิม ลดแขนซ้ายลงมา ระดับหน้าท้อง งอข้อมือปลายนิ้ว ทั้งห้านิ้วติดกัน มือขวาขึ้นขึ้นไป ระดับหน้า ปลายนิ้วมือทั้งห้านิ้วยัง ติดกันอยู่</p>	
55	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 4)</p>	<p>นั่งในท่าเดิม แขนซ้ายอยู่ในระดับ เดิมแล้วแบมือออกให้ฝ่ามือหงาย ขึ้นข้างบน มือขวาอยู่ในท่าเดิม</p>	
56	 <p>ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 5)</p>	<p>ลุกขึ้น ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ปลายเท้าขวาแตะพื้น ยกแขนซ้าย ขึ้นมืออยู่ในระดับหน้า ปลายนิ้วทั้ง ห้านิ้วติดกัน แขนขวาลดลงมา ระดับหน้าท้อง แบมือ หันฝ่ามือ ออกข้างนอกลำตัว</p>	

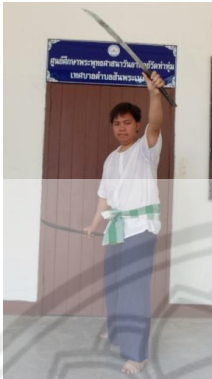

ตารางที่ 21 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
57	 ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 6)	ทำอยู่ในท่าเดิม ยกแขนซ้ายอยู่ในระดับเดิมแล้วปล่อยมือแบ หงายฝ่ามือขึ้น มือขวาอยู่ในท่าเดิม	
58	 ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 7)	ทำเหมือนเดิม ยืนแขนขวาออกข้างลำตัวงอแขน ระดับไหล่ แขนมือหงายฝ่ามือขึ้น แขนซ้ายยื่นออกข้างลำตัว ระดับไหล่ มือแบ ตั้งข้อมือขึ้น ปลายนิ้วทั้งห้าชี้ขึ้น	
59	 ท่าฟ้อนยุ่ม (ท่าที่ 8)	ทำเหมือนเดิม แขนขวาขึ้นไปข้างหน้าระดับหน้าท้อง งอแขนเล็กน้อย แขนมือ หันฝ่ามือออก หักข้อมือ ปลายนิ้วตั้งขึ้น แขนซ้ายทำเหมือนแขนขวา แล้วนำมือซ้ายมาแตะหลังมือขวา	

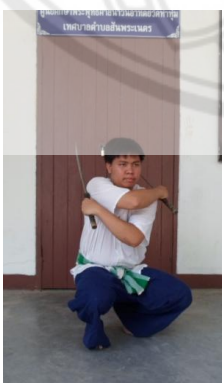
ตารางที่ 22 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
60	 <p data-bbox="539 853 655 887">ท่าผายอก</p>	<p data-bbox="810 416 1217 629">เท้าขวาแตะพื้น ยกเข้าซ้ายขึ้นระดับเอว กางแขนทั้งสองข้างออกข้าง ลำตัวระดับไหล่ มือทั้งสองข้างจับดาบให้ปลายดาบตั้งตรง</p>	
61	 <p data-bbox="539 1346 655 1379">ท่าหางยูง</p>	<p data-bbox="810 909 1217 1301">นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สิ้นเท้าลอยเหนือพื้น ยกแขนทั้งสองข้างขึ้นให้มืออยู่ในระดับหน้าผาก มือทั้งสองข้างจับดาบปลายดาบหงายขึ้น เคียงปลายดาบออกด้านข้าง ก้มศีรษะเล็กน้อย</p>	
62	 <p data-bbox="515 1839 679 1872">ท่าบิดบัวบาน</p>	<p data-bbox="810 1402 1217 2022">ลุกขึ้น ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า เท้าขวาอยู่ด้านหลังตะแคงเท้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้าระดับอก งอแขนเล็กน้อย หายข้อมือซ้าย ให้ปลายดาบชี้ลงด้านล่าง เอาข้อมือขวาแตะที่ข้อมือซ้ายให้ปลายดาบชี้ขึ้นข้างบน หมุนมือสลับกัน พร้อมกับหมุนรอบตัวเองวนไปทางมือขวา แล้วกลับมาหน้าตรงเหมือนเดิม แล้วทำท่าติดกะ</p>	

ตารางที่ 23 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
63	 <p>ท่าสาางวงเกวียน(สาางหลวง)</p>	ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนซ้ายเหนือศีรษะ ให้ปลายดาบชี้ขึ้น แขนขวาทางออก จากลำตัวเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ไปข้างหน้า	ท่าท่าที่1 ท่าที่2 และท่าที่3 เดินตามการย่างขุม
64	 <p>ท่าสาางวงเกวียน(สาางหลวง) (ท่าที่ 2)</p>	เท้าเหมือนเดิม แขนซ้ายและขวาไขว้กัน แขนซ้ายอยู่บนแขนขวาหักข้อมือหันเข้าหาลำตัว ทั้งสองข้าง	
65	 <p>ท่าสาางวงเกวียน(สาางหลวง) (ท่าที่ 3)</p>	เท้าเหมือนเดิม แขนทั้งสองปล่อยออกเหมือน ท่าที่1 แล้วท่าท่าที่2 สลับกันไปเท้าเดินตามขุม แล้วกลับไปยืนที่เดิม ท่าท่าติดกะ	

ตารางที่ 24 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
66	 <p data-bbox="502 846 694 884">ท่าสางเขยาะกำ</p>	<p data-bbox="805 414 1220 817">นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น มือทั้งสองข้างจับดาบ งอแขนขวาเข้าหาลำตัวระดับท้องให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง ยกแขนซ้ายขึ้นเหนือศีรษะให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านขวานานกับพื้น</p>	<p data-bbox="1244 414 1404 683">ทำท่าสลับกัน หมุนรอบตัวเองแล้วหันกลับมาหน้าเดิม</p>
67	 <p data-bbox="494 1339 694 1377">ท่าสางเขยาะกำ</p>	<p data-bbox="805 907 1220 1310">นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น มือทั้งสองข้างจับดาบ กางแขนซ้ายออกข้างลำตัวเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ไปด้านข้าง ยกแขนขวาขึ้นระดับใบหน้างอแขนเข้าหาลำตัวเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	
68	 <p data-bbox="486 1832 694 1870">ท่าสางเขยาะกำ</p>	<p data-bbox="805 1400 1220 1870">นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น มือทั้งสองข้างจับดาบ งอแขนขวาเข้าหาลำตัวเอามือขวาแตะที่ไหล่ซ้ายให้ปลายดาบชี้ไปด้านหลัง งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวเอามือขวาแตะที่ใต้รักแร้ขวาให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง ลูกขึ้นทำท่าติดกะ</p>	

ตารางที่ 25 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
69	 <p>ท่าเกี่ยวเกล้า(ซ้าย)</p>	ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนซ้ายขึ้นเหนือศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลง กางแขนขวาออกข้างลำตัวเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ไปข้างหน้า	
70	 <p>ท่าเกี่ยวเกล้า(ขวา)</p>	เท้าเหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลงไปทางด้านหลัง กางแขนซ้ายออกข้างลำตัวเล็กน้อยหงายมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ลง	
71	 <p>ท่าปรมะ (ท่าที่ 1)</p>	เท้าเหมือนเดิม เริ่มย่างขุมที่ 1 มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนซ้ายขึ้นระดับอก งอแขนเข้าหาลำตัวให้ปลายดาบชี้ไปด้านหลัง ด้านสันมีดหันเข้าลำตัว กางแขนขวาออกข้างลำตัวระดับเอว ให้ปลายดาบชี้ลง หันด้านที่มีคมออกข้างนอก	เดินย่างขุมขวา

ตารางที่ 26 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
72	 ท่าปรมะ (ท่าที่ 2)	อย่างชุมที่ 2 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสองอยู่ในท่าเดิม	
73	 ท่าปรมะ (ท่าที่ 3)	อย่างชุมที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองอยู่ในท่าเดิม	
74	 ท่าปรมะ	ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ย่อตัวลง เล็กน้อย มือทั้งสองข้างจับดาบ ยก แขนซ้ายขึ้นระดับอก งอแขนเข้าหา ลำตัวให้ปลายดาบชี้ไปด้านข้าง กางแขนขวาออกข้างลำตัวระดับ เอว คว่ำมือลงให้ปลายดาบชี้ลง	

ตารางที่ 27 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
75	 <p>ท่าเกี่ยวเกล้า (ขวา)</p>	<p>นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น มือทั้งสองข้างจับดาบ งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับเอว ให้ปลายดาบชี้ไปด้านหลัง ยกแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะ งอแขนให้ขนานกับพื้นให้ปลายดาบชี้ลง</p>	
76	 <p>ท่าปรมะ (ท่าที่ 4)</p>	<p>ย่างขุมที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า หันปลายเท้าขวาออกด้านข้าง มือทั้งสองข้างจับดาบ กางแขนซ้ายออกระดับเอวให้ปลายดาบชี้ลง งอแขนขวาเข้าหาลำตัวระดับอกให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง</p>	การเดินย่างขุมซ้าย
77	 <p>ท่าปรมะ (ท่าที่ 5)</p>	<p>ย่างขุมที่ 2 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสองอยู่ในท่าเดิม</p>	

ตารางที่ 28 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
78	 <p data-bbox="491 846 703 887">ท่าปรมะ (ท่าที่ 6)</p>	<p data-bbox="810 414 1217 517">ย่างขุมที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองอยู่ในท่าเดิม</p>	
79	 <p data-bbox="544 1346 647 1386">ท่าปรมะ</p>	<p data-bbox="810 907 1217 1301">ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ปลายเท้า ซ้ายแตะพื้นส้นเท้าลอยเหนือพื้น มือทั้งสองข้างจับดาบ กางแขนซ้าย ออกระดับเอวให้ปลายดาบชี้ลง งอ แขนขวาเข้าหาลำตัวระดับอกให้ ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง แล้ว ทำท่าติดกะ</p>	
80	 <p data-bbox="480 1839 711 1879">ท่าเกี่ยวเกล้า (ซ้าย)</p>	<p data-bbox="810 1406 1209 1682">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสอง ข้างจับดาบ ยกแขนซ้ายขึ้นเหนือ ศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบ ชี้ลง กางแขนขวาออกข้างลำตัว เล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลง</p>	

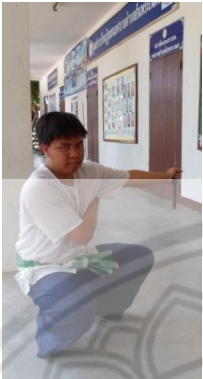

ตารางที่ 29 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
81	 <p>ท่าเกี่ยวเกล้า (ขวา)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลง ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้าระดับเอว หายมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ลง</p>	
82	 <p>ท่าเกิดหาญ</p>	<p>เท้าเหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนขวาตรงข้างลำตัวระดับไหล่ ให้ปลายดาบชี้ขึ้น งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับอกสุด ใต้รักแร้ขวาให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	<p>เดินย่างขุมขวา มือใช้ท่าเดิม แต่เท้าสลับก้าวเท้าซ้าย ขวา</p>
83	 <p>ท่าเกิดหาญ</p>	<p>พอเดิมขุมมาถึงขุมที่3 แล้วนั่งยองๆ หันมาด้านข้าง แขนและมืออยู่ในท่าเดิม</p>	

ตารางที่ 30 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
84	 <p data-bbox="528 846 667 887">ท่าเกิดหาญ</p>	<p data-bbox="810 416 1217 689">นั่งท่าเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ งอแขนขวาเข้าหาลำตัวระดับอกให้ ปลายดาบชี้ขึ้น งอแขนซ้ายเข้าหา ลำตัวระดับเอวให้ปลายดาบชี้ขึ้น มือทั้งสองอยู่ในลักษณะไขว่กัน</p>	
85	 <p data-bbox="528 1339 667 1379">ท่าเกิดหาญ</p>	<p data-bbox="810 909 1217 1126">นั่งท่าเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้าระดับอกให้ ปลายดาบชี้ขึ้น งอแขนขวาเข้าหา ลำตัวระดับอกให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	
86	 <p data-bbox="528 1839 667 1879">ท่าเกิดหาญ</p>	<p data-bbox="810 1408 1217 1682">นั่งท่าเดิม หมุนตัวเฉียงมาด้านหลัง มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนขวา ไปข้างหน้าระดับอกให้ปลายดาบชี้ ขึ้น งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับ อกให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	

ตารางที่ 31 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
87	 <p data-bbox="528 846 667 887">ท่าเกิดหาญ</p>	<p>นั่งท่าเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนซ้ายไปด้านข้างระดับอกให้ปลายดาบชี้ขึ้น งอแขนขวาเข้าหาลำตัวสอดได้รักแร้ซ้ายให้ปลายดาบชี้ไปด้านหลัง หลังจากนั้นนั่งลง แยกดาบ 4 ท่าแล้ว ลูกขึ้นมืออยู่ในท่าเดิม แล้วอย่างขุมซ้ายกลับไปอยู่ที่เดิม</p>	
88	 <p data-bbox="528 1339 667 1379">ท่าเกิดหาญ</p>	<p>นั่งลงยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนซ้ายไปด้านข้างระดับอกให้ปลายดาบชี้ขึ้น งอแขนขวาเข้าหาลำตัวสอดได้รักแร้ซ้ายให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	แยกดาบ 4 ครั้ง
89	 <p data-bbox="528 1839 667 1879">ท่าเกิดหาญ</p>	<p>นั่งท่าเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับอกให้ปลายดาบชี้ขึ้น งอแขนขวาเข้าหาลำตัวระดับเอวให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	

ตารางที่ 32 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

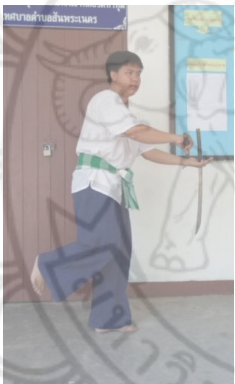

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
90	 <p>ท่าเกิดหาญ</p>	นั่งท่าเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ งอแขนซ้ายเข้าหาลำตัวระดับอก เล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ขึ้น ยื่น แขนขวาไปข้างหน้าระดับอกให้ ปลายดาบชี้ขึ้น	
91	 <p>ท่าเกิดหาญ</p>	นั่งท่าเดิม เคียงตัวมาด้านขวามือ เล็กน้อยมือทั้งสองข้างจับดาบ งอ แขนขวาเข้าหาลำตัวระดับอก เล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ขึ้น ยื่นแขน ซ้ายไปข้างหน้าระดับอกให้ปลาย ดาบชี้ขึ้น	
92	 <p>ท่าเกิดหาญ</p>	นั่งท่าเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนขวาไปด้านข้างระดับอกให้ ปลายดาบชี้ขึ้น งอแขนซ้ายเข้าหา ลำตัวสอดได้รักรั้วขวาให้ปลายดาบ ชี้ขึ้น ลูกขึ้นท่าทำติดกะ	

ตารางที่ 33 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
93	 <p data-bbox="486 846 710 884">ท่าเกี้ยวเกล้า (ขวา)</p>	<p data-bbox="805 414 1220 683">ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ กางแขนซ้ายออกข้าง ลำตัวเล็กน้อยให้ปลายดาบเฉียงขึ้น ยกแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลง</p>	
94	 <p data-bbox="486 1344 710 1382">ท่าเกี้ยวเกล้า (ซ้าย)</p>	<p data-bbox="805 913 1220 1243">เท้าก้าวเหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ กางแขนขวาออกข้างลำตัวระดับเอวหางมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ลง ยกแขนซ้ายขึ้นเหนือศีรษะงอแขนเล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ลงไปทางด้านหลัง</p>	
95	 <p data-bbox="526 1843 670 1881">ท่าต่างด้าม</p>	<p data-bbox="805 1413 1220 1742">ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนขวาไปข้างหน้าระดับอกหางมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ลง ยื่นมือซ้ายไปข้างหน้าระดับอกคว่ำมือลงให้ปลายดาบแตะข้อมือขวา</p>	<p data-bbox="1244 1413 1396 1500">เดินย่างขุม ขวา</p>

ตารางที่ 34 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
96	 <p data-bbox="528 853 667 887">ท่าต่างด้าม</p>	<p data-bbox="810 409 1209 745">เท้าซ้ายแตะพื้น ยกเท้าขวางอเข้า ไปทางด้านหลัง มือทั้งสองข้างจับ ดาบ ยื่นแขนขวาไปข้างหน้าระดับ อกหงายมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ลง ยื่นมือซ้ายไปข้างหน้าระดับอกคว่ำ มือลงให้ปลายดาบแตะข้อมือขวา</p>	<p data-bbox="1249 409 1385 510">เดินกลับ ย่างชุมซ้าย</p>
97	 <p data-bbox="528 1350 667 1384">ท่าต่างด้าม</p>	<p data-bbox="810 909 1209 1245">เท้าซ้ายแตะพื้น ยกเท้าขวางอเข้า ไปทางด้านหลัง มือทั้งสองข้างจับ ดาบ ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้าระดับ อกหงายมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ลง ยื่นมือขวาไปข้างหน้าระดับอกคว่ำ มือลงให้ปลายดาบแตะข้อมือซ้าย</p>	
98	 <p data-bbox="528 1850 667 1883">ท่าต่างด้าม</p>	<p data-bbox="810 1408 1217 1977">ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสอง ข้างจับดาบ ยื่นแขนขวาไปข้างหน้า ระดับอกหงายมือขึ้นให้ปลายดาบชี้ ลง ยื่นมือซ้ายไปข้างหน้าระดับอก คว่ำมือลงให้ปลายดาบแตะข้อมือ ขวา เดินกลับมาที่เดิม มือซ้ายทอด งวง แล้วนั่งเขยาะก่า เขยาะหน้า สันตอก เขยาะก่าหลัง เขยาะก่า หน้าแพงดาบ ลูกขึ้น ออกวงเกี่ยว สังเก็ง ติดกะ</p>	

ตารางที่ 35 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
99	 <p data-bbox="518 853 676 891">ท่าบู่ชาตะวัน</p>	<p data-bbox="810 412 1217 741">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้า ระดับศีรษะขึ้นให้ปลายดาบชี้ไปด้านข้างขนานกับพื้น แขนขวาอยู่ข้างลำตัวให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหน้า</p>	
100	 <p data-bbox="518 1346 676 1384">ท่าบู่ชาตะวัน</p>	<p data-bbox="810 904 1217 1189">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้า ระดับคางขึ้นให้ปลายดาบชี้ไปด้านข้างขนานกับพื้น ยกแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	
101	 <p data-bbox="518 1839 676 1877">ท่าบู่ชาตะวัน</p>	<p data-bbox="810 1404 1217 1688">ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้า ระดับคางขึ้นให้ปลายดาบชี้ไปด้านข้างขนานกับพื้น ยกแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	

ตารางที่ 36 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
102	 <p>ท่าบุษบาตะวัน</p>	<p>นั่งยองๆ ปล่อยให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนซ้ายไปข้างหน้าระดับเอวอเข้าหาลำตัว เล็กน้อยให้ปลายดาบชี้ขึ้น ยื่นแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะให้ปลายดาบชี้ไปด้านข้างขนานกับพื้น</p>	
103	 <p>ท่าเกี้ยวเกล้า (ซ้าย)</p>	<p>ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ ยกแขนซ้ายขึ้นพาดบนศีรษะให้ปลายดาบชี้ลง แขนขวาอยู่ข้างลำตัวให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านขวา</p>	
104	 <p>ท่าสี่โคล</p>	<p>ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ แขนซ้ายอยู่ข้างลำตัวให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหน้า ยกแขนขวาขึ้นระดับเอวให้ปลายดาบชี้ขึ้น สันดาบแนบลำตัว สี่โคลเอว เขยาะกำหน้าตอกสัน เขยาะกำหลัง เขยาะกำหน้าแทงไปข้างหน้า ลูกขึ้น ออกวงเกวียน สางเก็ง ติดกะ</p>	<p>หมุน ไป ทางซ้าย 4 ทิศ วนกลับ ทางขวา 4 ทิศ แล้ว กลับมาหน้า เดิม</p>

ตารางที่ 37 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
105	 <p>ท่าผางประทีป</p>	ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ กางแขนทั้งสองข้าง ออกเล็กน้อยระดับอก หงายมือให้ปลายดาบชี้ลง	ควงดาบ1 รอบ
106	 <p>ท่าผางประทีป</p>	เท้าอยู่เหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ ยื่นแขนทั้งสองข้างออกเล็กน้อยระดับอก ให้ปลายดาบชี้ขึ้น	
107	 <p>ท่าผางประทีป</p>	เท้าอยู่เหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ สอดปลายดาบไปหนีบไว้ได้รักแร้	

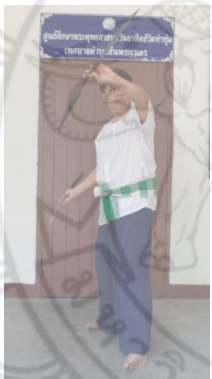

ตารางที่ 38 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
108	 <p data-bbox="512 853 678 887">ท่าผางประทีป</p>	<p data-bbox="810 416 1217 741">เท้าอยู่เหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ มือซ้ายจับตรงกลางดาบสอดปลายดาบไปหนีบไว้ใต้รักแร้ มือขวายื่นไปข้างหน้าระดับเอวจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้ไปทางซ้ายมือ</p>	
109	 <p data-bbox="512 1346 678 1379">ท่าผางประทีป</p>	<p data-bbox="810 909 1217 1234">เท้าอยู่เหมือนเดิม มือทั้งสองข้างจับดาบ มือซ้ายจับตรงกลางดาบสอดปลายดาบไปหนีบไว้ใต้รักแร้ มือขวาจับตรงกลางดาบยกแขนขวาพาดบนศีรษะให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง</p>	
110	 <p data-bbox="512 1845 678 1879">ท่าผางประทีป</p>	<p data-bbox="810 1408 1217 1733">ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า มือทั้งสองข้างจับดาบ มือซ้ายจับตรงกลางดาบสอดปลายดาบไปหนีบไว้ใต้รักแร้ มือขวาจับตรงกลางดาบยกแขนขวาพาดบนศีรษะให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง</p>	

ตารางที่ 39 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
111	 <p>ท่าผางประทีป</p>	ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ยืนแขนซ้ายออกข้างลำตัวระดับไหล่หงายมือให้ดาบวางอยู่บนมือปลายดาบชี้ไปข้างหน้า กางแขนขวาออกข้างลำตัวเล็กน้อยระดับเอวหันข้อมือไปทางด้านหลังให้ดาบวางอยู่บนมือปลายดาบชี้ไปทางด้านขวา	
112	 <p>ท่าผางประทีป</p>	นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สิ้นเท้าลอยเหนือพื้น ยกแขนซ้ายขึ้นพาดเหนือศีรษะจับตรงกลางดาบ มือขวาวางอยู่ที่บนขาขวาจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้ออกด้านข้าง	หมุ่น 4 ทิศ
113	 <p>ท่าสุนแก้วสุนป้าย</p>	ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า กางแขนทั้งสองข้างออกเล็กน้อยระดับเอวองข้อมือเข้าหาลำตัว แขนมือ วางตรงกลางดาบที่มือให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง	ย่าง3 ซุ่มขวา แล้วย่างซุ่ม3 ซุ่มซ้าย

ตารางที่ 40 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
114	 <p data-bbox="496 846 699 887">ท่าสุนแก้วสุนปาย</p>	<p data-bbox="810 412 1217 685">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า กางแขนทั้งสองข้างออกเล็กน้อยระดับเอวองข้อมือเข้าหาลำตัว แขนมือ วางตรงกลางดาบที่มือให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านหลัง</p>	
115	 <p data-bbox="496 1339 699 1379">ท่าสุนแก้วสุนปาย</p>	<p data-bbox="810 904 1217 1245">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ยกแขนซ้ายขึ้นระดับศีรษะหงายมือออกมือจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบเฉียงไปทางซ้าย กางแขนขวาออกข้างลำตัวระดับเอวหงายมือขึ้นจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้ไปข้างหน้า</p>	
116	 <p data-bbox="496 1839 699 1879">ท่าสุนแก้วสุนปาย</p>	<p data-bbox="810 1404 1217 1744">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ยกแขนซ้ายขึ้นระดับศีรษะหงายมือออกมือองแขนไปทางด้านขวาจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้ขึ้น ยกแขนขวาขึ้นระดับอกองแขนเข้าหาลำตัวให้ปลายดาบชี้ไปด้านหลัง</p>	

ตารางที่ 41 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
117	 <p data-bbox="496 846 699 887">ท่าสุนแก้วสุนป้าย</p>	<p data-bbox="810 416 1217 685">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า กางแขน ซ้ายออกข้างลำตัวระดับเอว เล็กน้อยจับตรงกลางดาบให้ปลาย ดาบชี้ลง ยกแขนขวาขึ้นสุดแขนจับ ตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	
118	 <p data-bbox="496 1346 699 1386">ท่าสุนแก้วสุนป้าย</p>	<p data-bbox="810 909 1217 1245">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ยื่นแขนซ้าย ไปข้างหน้าสุดแขนระดับอกจับตรง กลางดาบให้ปลายดาบชี้ขึ้น ยก แขนขวาขึ้นระดับศีรษะงอแขนมา ทางซ้ายจับตรงกลางดาบให้ปลาย ดาบชี้ลง</p>	
119	 <p data-bbox="496 1845 699 1886">ท่าสุนแก้วสุนป้าย</p>	<p data-bbox="810 1408 1217 1677">ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า กางแขนซ้าย เข้าหาลำตัวระดับอกจับตรงกลาง ดาบให้ปลายดาบชี้ลง ยื่นแขนขวา ไปข้างหน้าระดับใบหน้าจับตรง กลางดาบให้ปลายดาบชี้ขึ้น</p>	

ตารางที่ 42 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
120	 <p data-bbox="480 846 715 887">ท่าเกี่ยวเกล้า (ขวา)</p>	<p data-bbox="810 409 1217 801">นั่งยองๆ ให้ปลายเท้าทั้งสองข้างแตะพื้น สันเท้าลอยเหนือพื้น กางแขนซ้ายออกข้างลำตัวระดับเอวจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้มาทางด้านขวา ยกแขนขวาระดับศีรษะงอแขนมาทางซ้ายจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้ลง</p>	
121	 <p data-bbox="491 1344 703 1384">ท่าสุมเกล้าสุมปลาย</p>	<p data-bbox="810 909 1217 1417">นั่งในท่าเดิม กางแขนซ้ายออกข้างลำตัวระดับเอวจับตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้มาทางด้านขวา มือขวาจับดาบมาคาบตรงกลางดาบให้ปลายดาบชี้ไปทางด้านขวา สีไคไลเอว เขยาะกำหนดอกสั้น เขยาะกำหนดหลัง เขยาะกำหนดหน้าแกงไปข้างหน้า ลูกขึ้นออกวงเกวียน สางเกิง ติดกะ</p>	
122	 <p data-bbox="499 1877 695 1917">ท่าแสวชูดน้ำ</p>	<p data-bbox="810 1440 1217 1653">เท้าขวาก้าวหน้าเท้าซ้ายวางหลังมือซ้ายถือดาบไว้ที่หน้าท้องมือขวาถือดาบไว้ที่หน้าท้องลักษณะของการไขว้มือ หน้ามองตรง</p>	

ตารางที่ 43 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
123	 <p>ท่าแสวชู้ตหน้า</p>	เท้าก้าวเหมือนเดิม มือซ้ายเลื่อนมือออกไปด้านข้างหงายมือขึ้น มือขวาเลื่อนมาด้านหน้าแขนยื่น ออกมาคว่ำมือลง หน้ามองตรง	เดินย่างชุม ขวา
124	 <p>ท่าแสวชู้ตหน้า</p>	นั่งลง เท้าขวาเหยียดมออกมาเล็กน้อย เลื่อนมือซ้ายไปด้านข้าง แขนยื่นออกมาคว่ำมือลง มือขวาเลื่อนมือออกไปด้านข้างหงายมือขึ้น หน้ามองตรง ทำสลับกันไปซ้ายขวา 3 ครั้ง	
125	 <p>ท่าแสวชู้ตหน้า</p>	ลุกขึ้น มือทำสลับซ้ายขวา แล้วย่าง 3 ชุมกลับไปเท่าเดิม	ย่าง 3 ชุม ซ้าย

ตารางที่ 44 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
126	 <p data-bbox="520 846 673 887">ท่าแซวชูต่น้า</p>	กลับมาที่เดิมแล้วนั่งลง มือจะเลื่อนไปทางซ้าย	
127	 <p data-bbox="520 1339 673 1379">ท่าแซวชูต่น้า</p>	นั่งลงในท่าเดิม จากนั้นก็เลื่อนมือมาด้านขวา	
130	 <p data-bbox="520 1839 673 1879">ท่าแซวชูต่น้า</p>	ทำท่าสาง หมุนไป 4 ทิศ แล้วทำท่าติดกะ	

ตารางที่ 45 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
131	 <p data-bbox="496 846 699 887">ท่าหมอกมุงเมือง</p>	ก้าวเท้าขวาไปด้านข้าง มือซ้ายถือดาบข้างลำตัว มือขวาฟันดาบไปข้างหน้า	
132	 <p data-bbox="496 1344 699 1384">ท่าหมอกมุงเมือง</p>	มือขวาเกี่ยวเกล้า มือซ้ายอยู่ข้างลำตัว มือขวายกขึ้นเหนือศีรษะ	
133	 <p data-bbox="496 1839 699 1879">ท่าหมอกมุงเมือง</p>	ท่าท่าเหมือนภาพที่ 1 หมุนไป 4 ทิศ ท่าท่าติดกะ และมือขวาเกี่ยวเกล้า	

ตารางที่ 46 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
134	 <p>ท่าต่อยด้าม</p>	ก้าวเท้าซ้ายขึ้นมาข้างหน้า เท้าขวาอยู่ข้างหลัง มือซ้ายและมือขวาจับที่ด้ามดาบ ควงดาบ 1 รอบ	
135	 <p>ท่าต่อยด้าม</p>	ก้าวเท้าซ้ายไว้เหมือนเดิมเหมือนท่าที่ 1 มือจับที่ด้ามดาบคว่ำมือลง แล้วเอาดาบมาแนบที่รักแร้ คมมีดหงายขึ้น หน้ามองตรง	
136	 <p>ท่าต่อยด้าม</p>	ก้าวเท้าขวาข้างหน้า เท้าซ้ายอยู่ข้างหลัง หันไปด้านข้าง มืออยู่ในลักษณะเดิม หน้ามองตรง	ต่อยด้ามดาบ 12 ครั้ง ต่อยสลับกันไปมา ซ้าย ขวา

ตารางที่ 47 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
137	 <p>ท่าต้อยด้าม</p>	นั่งลง มือเหมือนท่าที่ 4 หน้ามองตรง	
138	 <p>ท่าต้อยด้าม</p>	นั่งท่าเดิม มือซ้ายถือดาบในลักษณะเดิมอยู่แต่มือขวาหันเข้าหากันแล้วนำด้ามดาบมาตีลงไปที่ด้ามดาบซ้าย หน้ามองตรง	
139	 <p>ท่าต้อยด้าม</p>	เท้าอยู่ในลักษณะเดิมเหมือนท่าที่ 6 มือซ้ายอยู่ในลักษณะเดิมเหมือนที่ 6 แต่มือขวาหันออกมาทางด้านนอกนำด้ามดาบตีไปที่ด้ามดาบซ้าย หน้ามองตรง ทำสลับกันไป ให้ครบ 12 ครั้ง	

ตารางที่ 48 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
140	 <p>ท่าเกี่ยวเกล้าขวา</p>	(ท่าท่าเกี่ยวเกล้าขวา) มือซ้ายลดมือลงแต่มือขวายกขึ้นเหนือศีรษะ หน้ามองตรง	ต่อยดาบอีก 12 ครั้ง
141	 <p>ท่าต่อยด้าม</p>	ท่าเหมือนเดิม มือซ้ายลดมือลงเล็กน้อย มือขวาหงายมือขึ้น หน้ามองตรง	
142	 <p>ท่าต่อยด้าม</p>	ท่าเหมือนเดิม มือซ้ายนำด้ามดาบมาตีลงด้ามดาบมือข้างขวา หน้ามองตรง ทำสลับกันไป ซ้ายขวา 12 ครั้ง	

ตารางที่ 49 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
143	 <p data-bbox="523 846 671 891">ท่าเกี่ยวเกล้า</p>	(ท่าท่าเกี่ยวเกล้าซ้าย) มือซ้ายยก แขนขึ้นเหนือศีรษะ มือขวาอยู่ใน ลักษณะเดิม	ต๋อยดาบอีก 12 ครั้ง
144	 <p data-bbox="523 1339 671 1384">ท่าต๋อยด้าม</p>	ท่าท่าต๋อยด้ามสลับซ้าย ขวา เหมือนท่าที่ 5-6 อีก 12 ครั้ง	
145	 <p data-bbox="523 1839 671 1883">ท่าต๋อยด้าม</p>	แล้วท่าท่าเกี่ยวเกล้า ลูกขึ้นแล้ว หมุนสี่ทิศ ต๋อยด้ามไปด้วยท่า สลับกันซ้ายขวา	

ตารางที่ 50 : ตารางท่าฟ้อนดาบ

ภาพที่	ชื่อท่า	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
146	 <p data-bbox="528 853 667 887">ท่าต้อยด้าม</p>	<p data-bbox="810 416 1203 568">นั่งลง มือมือซ้ายเหมือนท่าที่ 19 มือขวานำด้ามดาบมาตีที่ด้ามดาบ ซ้าย</p>	
147	 <p data-bbox="528 1350 667 1384">ท่าต้อยด้าม</p>	<p data-bbox="810 909 1203 1240">(ท่าท่าเกี่ยวเกล้า) มือซ้ายอยู่ใน ลักษณะเดิม มือขวายกขึ้นเหนือ ศีรษะ ทำสี่โคลเอว เขยาะหน้าสั้น ตอก เขยาะกำหลัง เขยาะกำหน้า แทงดาบ ลูกขึ้น ออกวง เกวียน สางเก็ง ติดกะ</p>	
148	 <p data-bbox="507 1850 687 1883">ท่าลงดาบ ไหว้</p>	<p data-bbox="810 1408 1187 1621">ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ย่อตัวลง นั่งลงบนสั้นเท้าซ้าย เข้าซ้ายลอย เหนือพื้น ตั้งเข่าขวา พนมมือไหว้ พร้อมก้มศีรษะลงเล็กน้อย</p>	

กระบวนการใช้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายที่สามารถจำแนกออกมาได้ดังนี้
กระบวนการใช้มือ มีการยกมือซ้าย จำนวน 25 ครั้ง ยกมือขวา จำนวน 25 ครั้ง ก้าวเท้าซ้าย
จำนวน 54 ครั้ง ก้าวเท้าขวา จำนวน 30 ครั้ง นั่งลง จำนวน 59 ครั้ง ยืน จำนวน 91 ครั้ง ยกเท้า
หลัง จำนวน 2 ครั้ง กระบวนท่ามีทั้งหมด 24 ท่า

ลักษณะของการใช้ขาและเท้ามีความสัมพันธ์กันกับการใช้มือ ซึ่งทำให้ท่าฟ้อนออกมามี
ความเข้มแข็ง สอดคล้องกัน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์การฟ้อนดาบได้เป็นอย่างดี

2) การร้องรำทำเพลง

การฟ้อนดาบของคณะเยาวชนพุทธศาสน์วัดท่าทุ่ม ตำบลสันพระเนตร
อำเภอสันทรายนี้ ไม่มีการร้องเพลงประกอบการแสดง จะมีแต่ท่าฟ้อนที่ประกอบด้วยทำนอง
ดนตรี คือใช้ทำนองออกศึก ในแต่ละท่าก็มีความหมายอยู่แล้ว

3) การละคร

ฟ้อนดาบไม่ได้จัดเป็นการละคร แต่จัดเป็นการแสดงพื้นบ้านที่มีท่าฟ้อนที่
มีความหมาย และมีชื่อในแต่ละท่าได้ดีแล้ว

4) การจำแนกตามคุณสมบัติของการแสดง

เมื่อพิจารณาแล้วการแสดงฟ้อนดาบมีความโดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ ในการแสดง
พื้นบ้าน คือเป็นการถ่ายทอดที่อาศัยการจดจำ ไม่มีแบบแผน ฟ้อนเพื่อความบันเทิงของผู้ชม ซึ่ง
ท่าฟ้อนแต่ละท่ามีความเข้มแข็ง และการแต่งกาย แบบพื้นเมืองเหนือและเสียงดนตรีที่ตั้งก็ก้อง
เร้าใจ มีความหมายในตัวเอง ดังนั้นวัดท่าทุ่มจึงเห็นความสำคัญจึงเปิดโอกาสให้เยาวชน และ
ผู้ที่มีส่วนร่วมได้เข้ามาส่งเสริมและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ในงานบุญ พิธีทางศาสนาต่างๆ ซึ่งได้รับ
การถ่ายทอดมาจาก พ่อครูมานพ ยาระณะ อย่างมีแบบแผนและเรียบง่าย ท่ารำจึงมีความ
ต่อเนื่องกัน จากกระบวนท่าที่ 1-24 ท่า มีการผสมผสานอย่างลงตัว และการแสดงฟ้อนดาบใช้
เวลาได้อย่างเหมาะสม ประมาณ 5-10 ที่ ขึ้นอยู่กับพิธีทางศาสนา ปัจจุบันการแต่งกายและท่า
รำอาจปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัยและบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับบุคคล เพศ แต่ก็ยังยึด

การแต่งกายผ้าพื้นเมืองซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมของชาวเมืองเหนือทั้งนี้ก็ยังคงแสดงถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ของชาวเมืองเหนือ

5) การจำแนกการแสดงตามหน้าที่

การฟ้อนดาบเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมที่มีมานานแล้ว ซึ่งแต่เดิมมีแต่การทำศึกสงคราม ภายหลังไม่มีการทำศึกสงครามจึงมีการฟ้อนดาบเกิดขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ จึงนำมาแสดงในงานรื่นเริงต่าง ๆ งานบุญ และ ฯลฯ เพื่อให้ฟ้อนดาบยังคงอยู่ให้ลูกหลานได้เห็นความสำคัญและสืบทอดต่อไป ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสื่อเพื่อความบันเทิงต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้ประชาชนและเด็กรุ่นใหม่ ๆ ให้ความสนใจกับสื่อบันเทิงใหม่ ๆ และลดความนิยมในการแสดงพื้นบ้าน ทำให้การสืบสานศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ที่เป็นศิลปะการแสดงแบบดั้งเดิมเริ่มสูญหายไปจากสังคม ถ้าไม่มีองค์กร หรือหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนให้คงอยู่ ซึ่งอาจแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษา เพื่อความบันเทิง เป็นต้น

6) การจำแนกตามเพศ และวัยของผู้แสดง

การจำแนกเพศและวัยของผู้แสดง ฟ้อนดาบเป็นการฟ้อนเพื่ออวดฝีมือในการต่อสู้หรือชั้นเชิงลีลาของแต่ละคน แต่เดิมใช้ชายแสดงแต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับยุคสมัย จึงใช้ชายก็ได้หรือผู้หญิงที่มีความสนใจ ไม่จำกัดอายุ มีทุกรุ่น ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุก็มี ฟ้อนดาบเป็นฟ้อนที่ต้องใช้พลัง ความคล่องตัว ทุกส่วนของอวัยวะต้องเคลื่อนไหว และสื่อสารออกมาทั้งสีหน้าท่าทาง อย่างมีความสุข

การฟ้อนดาบของคณะเยาวชนพุทธศาสน์วัดท่าทุ่งม ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย มีทั้งชายและหญิง บางท่าเป็นท่าที่ใช้พลังมากอาจฟ้อนได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ด้วยเพศและอายุ ประสบการณ์

7) การจำแนกตามโครงสร้างของการแสดง

จากการจำแนกองค์ประกอบการแสดง สังเกตได้ว่าการฟ้อนดาบ เป็นการแสดงพื้นเมือง ใช้ชายหรือหญิงก็ได้ กระบวนท่าก็จะกล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชมขวัญผู้ต่อสู้ การป้องกันตัว ความ

คล่องแคล่ว ปัดป้องสิ่งชั่วร้าย ตรวจสภาพก่อนการใช้ดาบ จากการศึกษาที่มีการวิเคราะห์ลักษณะเด่นได้ 5 แนวของการแสดงแต่ละข้อพบว่า ดังนี้

1. การจำแนกตามองค์ประกอบการแสดง

การฟ้อนดาบมีกระบวนการท่ารำทั้งหมด 24 ท่ารำ ได้ทำการจำแนกท่ารำต่างๆ พร้อมอธิบายและกำกับด้วยโน้ตเพลงออกศึก ประกอบการรำแต่ละท่า การฟ้อนดาบใช้ชายหรือหญิงแสดงก็ได้ ผู้แสดง ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป

2. การจำแนกตามคุณสมบัติของการแสดง

ฟ้อนดาบจัดให้อยู่ในประเภทการแสดงพื้นบ้าน คือ เป็นการแสดงโดยชาวบ้าน ที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการฟ้อนแบบมาตรฐานมาก่อน แต่เป็นการถ่ายทอดจาก ผู้ที่มีความรู้ทางด้านฟ้อนดาบถ่ายทอด จึงถือว่าเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แสดงให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรม

3. การจำแนกการแสดงตามหน้าที่

ฟ้อนดาบเป็นการฟ้อนที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของภาคเหนือไว้ ปัจจุบันการฟ้อนดาบเป็นการแสดงเพื่อความบันเทิงตามเทศกาลต่างๆ งานบุญ ต้อนรับแขก ฯลฯ ที่ทางภาครัฐและเอกชนได้จัดขึ้น เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้เห็นความสำคัญและตระหนัก

4. การจำแนกเพศ และวัยของผู้แสดง

ฟ้อนดาบใช้ชายหรือหญิง ก็ได้ ไม่จำกัดอายุเพศใช้ผู้แสดงตั้งแต่ 1 คน ขึ้นไป

5. การจำแนกตามโครงสร้างของการแสดง

การฟ้อนเริ่มตั้งแต่เสียงทำนองเพลงออกศึกดังขึ้น จากนั้นกระบวนการรำฟ้อนดาบก็รำไปตามกระบวนการท่าทั้งหมด 24 ท่ารำ จนจบ ดนตรีก็จะจบตาม

4.6 บทบาทหน้าที่ของฟ้อนดาบที่มีต่อชุมชน

ฟ้อนดาบมีความสำคัญต่อชุมชน ในด้านประเพณีวัฒนธรรมสร้างความบันเทิงและความสามัคคี และต่อต้านยาเสพติดในคณะเยาวชน ในสังคมและวัฒนธรรมเพื่อเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคมและชุมชน ซึ่งในปัจจุบันนี้ ด้วยสาเหตุสภาพสังคม ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป จาก

การได้ไปศึกษาภาคสนามพบว่า การแสดงฟ้อนดาบมีบทบาทและหน้าที่สำคัญต่อชุมชน ศาสนาในท้องถิ่น แต่อาจมีรูปแบบและวัตถุประสงค์ เพื่อรับใช้สังคม ได้แก่

4.6.1 บทบาทด้านการศึกษา

การศึกษาฟ้อนดาบเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความรู้ความสามารถที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนทุกเพศและทุกวัย เพื่อให้แต่ละคนได้รับการพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถและนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและตนเอง นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการในการสืบทอดภูมิปัญญา และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของสังคมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ฟ้อนดาบมีบทบาทหนึ่งในการด้านการศึกษา ได้แก่ การอนุรักษ์และสืบทอด ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยเปิดสอนตามวัดต่าง ๆ เช่น วัดป่าเสร้าน้อย วัดท่าทุ่มฯลฯ เพื่อเป็นการส่งเสริมและปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของศิลปะพื้นบ้าน การจัดการศึกษาจึงทำให้ผู้เรียนมีความสามารถและมีโอกาสเข้าร่วมการแสดงในงานบุญ และประเพณีทางศาสนา ของชุมชน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วถูกต้องและมั่นใจ จึงได้รับความจากผู้ชม จึงเป็นกำลังใจให้แก่ผู้แสดง ทำให้ประชาชน คณะเยาวชน ได้เห็นถึงคุณค่าของศิลปะพื้นบ้าน ซึ่งนำมาสู่การอนุรักษ์ พื้นฟู และสืบสานศิลปวัฒนธรรมต่อไป

4.6.2 บทบาทด้านการแสดงพื้นบ้าน

การฟ้อนดาบเป็นการแสดงพื้นบ้าน แสดงตามงานบุญต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายในการรับใช้ในกิจกรรมทางศาสนา โดยไม่ได้ทำเป็นอาชีพเพื่อหารายได้

4.6.3 บทบาทด้านการบันเทิง

ฟ้อนดาบเป็นเอกลักษณ์ของศิลปะการต่อสู้อีกแขนงหนึ่ง เป็นการแสดงพื้นบ้าน เนื่องจากเปิดโอกาสให้ทุกคนทุกเพศทุกวัยได้เข้ามามีบทบาทให้ความบันเทิงกับผู้ชม ชื่อท่าฟ้อนดาบมีความหมายในแต่ละท่า

สรุปได้ว่า จากวัตถุประสงคข้อที่ 3 บทบาทหน้าที่ของฟ็อนดาบที่มีต่อชุมชน วัดท่าทุ่ม พบว่า ฟ็อนดาบเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อความบันเทิง พิธีทางศาสนา จึงมีปรากฏอยู่ทั่วไปในสังคม ฟ็อนดาบได้รับการสืบทอดมาจากพ่อครูและได้ปฏิบัติมาหลายรุ่นแล้ว จึงทำให้ฟ็อนดาบมีความเข้มแข็งและดำรงสืบมาถึงปัจจุบัน ถึงแม้จะมีวัฒนธรรมอื่นๆ เข้ามาทำให้เปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่ก็ไม่สามารถทำให้วัฒนธรรมประเพณีเปลี่ยนแปลงได้

ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของฟ็อนดาบที่มีต่อชุมชนและศาสนา เป็นเอกลักษณ์ของศิลปปะการ ต่อสู้ ความเข้มแข็งของกระบวนท่า มีเอกลักษณ์เฉพาะเฉพาะตัว ฟ็อนดาบเข้ามามีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมและชุมชน อาจจะมีรูปแบบวัตถุประสงคที่เปลี่ยนไปเพื่อรับใช้สังคม ได้แก่ บทบาทด้านการศึกษา บทบาทด้านการแสดงพื้นบ้าน บทบาทด้านการบันเทิง

